

**IDA-VIRU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2018. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Jõhvi 2018

Sisukord

<u>Sissejuhatus.....</u>	<u>3</u>
<u>2. Juhtimine.....</u>	<u>5</u>
<u>2.2 Eelarve.....</u>	<u>7</u>
<u>2.3 Projektid.....</u>	<u>8</u>
<u>2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused.....</u>	<u>14</u>
<u>3. Kogude komplekteerimine ja töötlemine.....</u>	<u>23</u>
<u>4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....</u>	<u>32</u>
<u>4.4 Laste- ja noorteteenindus.....</u>	<u>42</u>
<u>4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine.....</u>	<u>45</u>
<u>5. 2019. aasta tegevused.....</u>	<u>63</u>
<u>LISA 1 Personali koolitus.....</u>	<u>66</u>
<u>LISA 2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....</u>	<u>66</u>
<u>LISA 3 Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....</u>	<u>68</u>
<u>LISA 4 Laste ja noorteüritused.....</u>	<u>68</u>
<u>LISA 5 Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....</u>	<u>71</u>

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.12.17)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku
Ida-Virumaa	142720	8	20	13	7	40

2018. aastal vähenes Ida-Virumaal rahvaraamatukogude arv 5 võrra. Avinurme, Ulvi, Lohusuu ja Piilsi raamatukogud läksid Jõgeva maakonda ning Aseri raamatukogu Lääne-Virumaale. Aasta lõpus oli maakonnas 20 rahvaraamatukogu, neist 14 küla-, 2 linna- ja 4 keskraamatukogu, sh 1 maakonna keskraamatukogu. Haruraamatukogusid oli 13.

Põhilised tegevussuunad

- Jätkus haldusreformiga seotud raamatukoguvõrgu korrastamine. Raamatukogusid liideti kahes omavalitsuses. Ühes omavalitsuses tehti ettevalmistusi raamatukogude liitmiseks: korrastati dokumentatsiooni ja peeti läbirääkimisi. Suleti üks teeninduspunkt.
- Alajõe, Kohtla-Nõmme ja Tudulinna raamatukogud kolisid uutesse ruumidesse.
- Oli kogude korrastamise ja inventuuride aasta. Inventuur viidi läbi 4 raamatukogus, millest 3-s olid abiks maakonnaraamatukogu töötajad. Kogude puhastamise käigus kanti maha üle 90 000 teaviku.

Jõhvi Keskraamatukogu

- Viidi läbi mitmeid uuenduslikke üritusi – luulerännak, vaksalikontsert, verandakohvikud, käpiknukkude töötoad.
- Jätkus töö raamatufondiga.
- Lisarahastuse saamisel oli projektitoetuste taotlemisel jätkuvalt oluline roll.
- Raamatukoguhoidjate pädevuse hoidmisel ja tõstmisel oli maakonnaraamatukogul jätkuvalt kandev roll.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

- Mitmete ürituste ja näitustega tähistati Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva ja kultuuripärandiaastat
- Tegevust alustas keelekohvik.
- Jätkati eelmisel aastal alustatud väga populaarseks osutunud arvutialaseid individuaalseid algkoolitusi vanemaealistele.
- Kasvas lugejate ja laenutuste arv ning suurenes laste külastuste arv.

Sillamäe Raamatukogu

- Eesmärgiks oli raamatukogu tegevuse korraldamine uues asukohas.
- Paljude üritustega tähistati Eesti Vabariigi 100. juubelit.
- Toetati raamatukogu juures tegutsevate klubide tegevust, sh uut noorte debatkлубi.

Narva Keskraamatukogu

- Tegeleti raamatufondiga: liideti kunsti- ja tehnikakirjanduse osakond, korrastati lasteosakond ning täielikult paigutati ümber Energia raamatukogu kogu.
- Arendati MakerLabi.
- Raamatukogus tegutses inglise keele klubi, kus toimusid keelekonsultatsioonid ja suhtlusringid.
- Jätkusid iganädalased kohtumised koorteklubiga „Lucky“, mille eesmärgiks on funktsionaalse lugemisoskuse kujunemise toetamine.

Tegevused kultuuripärandiaastal

Kultuuripärandiaastat tähistati raamatukogudes erinevate sündmustega.

Aasta algul tutvustas Annela Laaneots (Euroopa kultuuripärandi aasta projektijuht Eestis) maakonna raamatukogutöötajate seminaril teema-aasta ettevõtmisi.

Teemakohaseid üritusi viidi läbi Iisakus („Vanad fotod jutustavad“) ja Kuremäel (pärimuslugude päev). Kohtla-Järvel toimus üritus "Ukraina traditsioonid ja kultuuridevaheline side Eestiga", Sinimäel meisterdati rahvuslike elementidega käsitööesemeid.

Enamikes raamatukogudes korraldati teemakohaseid näitusi ja väljapanekuid. Vokas olid väljas rahvuslikud kirivööd ja lilltikandid, Pagaril vanad käsitööesemed. Kohtla-Järvel olid väljas näitused "Esivanemate pärand raamatutes", "Rikas loodus, rikas inimene", "Kes selle tamme istutas?", "Esivanemate pärand - kallis aare". Kiiklas ilmus kohalike inimeste mälestuste põhjal trükis „Kiigeta küla“, mis hõlmab mälestusi kiigekultuurist ja kultuurist Kiikla külas 20. sajandi 2. poolel. Narva- Jõesuu tegevuste eesmärgiks oli tutvustada rohkem eesti kirjandust.

Narvas alustati uut koduloosarja „Narva ajaloo“ ning täiendati kodulehe rubriike kodulooliste materjalidega. Koostöös Henrich Hanseni Nimelise Narva Muinsuste Seltsiga korraldati väljaantavate almanahhide ja raamatute esitlusi ning seltsi kohtumisi. Ürituste korraldamisse kaasati kohalike kodulooürijaid. Aasta jooksul korraldati loenguid Narva ajaloo kohta töötutele. Kultuuripärandi aasta lõpetati Kultuurikeskuse rändnäitusega „Pärand elab“.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukoguvõrgus toimusid muudatused Alutaguse ja Toila vallas ning Narva-Jõesuu linnas.

- 2017. aasta algusest liideti Mäetaguse valla raamatukogud Mäetaguse huvikeskuse koosseisu. Seoses uue Alutaguse valla loomisega nimetati 1. jaanuarist 2018 Mäetaguse huvikeskus ümber Alutaguse huvikeskuseks, mille struktuuri kuuluvad valla raamatukogud, kultuuritöötajad ja noortekeskused. Iisaku ja Tudulinna raamatukogud jäid esialgu iseseisvateks, kuid aasta jooksul liideti samuti huvikeskuse struktuuri. Oktoobrist koordineerib raamatukogude tööd Kurtna raamatukogu juhataja, kes allub Alutaguse Huvikeskuse juhatajale. Teiste valla raamatukogutöötajate ametinimetusi pole veel muudetud.
- Haldusreformi järgselt sai Vaivara vallast Narva-Jõesuu linn. Endised Vaivara valla raamatukogud tulid huvikeskuse alluvusest Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu harukogudeks. Direktoriks sai senine Sinimäe raamatukogu peaspetsialist. Statistiliselt on nüüd tegemist linnaraamatukoguga, mille harukogudeks on 3 külaraamatukogu.
- Eelmise aasta detsembris kinnitas Toila Vallavolikogu Toila Vallaraamatukogu põhimääruse ja kasutamiseeskirjad. 1. jaanuarist 2019 on neli Toila vallas asuvat raamatukogu viidud ühtse juhtimise alla – Toila Vallaraamatukogu struktuuri kuuluvad haruraamatukogud Voka raamatukogu, Kohtla-Nõmme raamatukogu ja Saka raamatukogu.

- Koondati Kiikla raamatukogu juhataja ametikoht, raamatukoguhoidja ülesandeid asus täitma rahvamaja juhataja.
- Seoses lugejate vähesusega suleti Tudulinna raamatukogu Oonurme laenutuspunkt.
- Alajõe, Kohtla-Nõmme ja Tudulinna raamatukogud kolisid uutesse ruumidesse.
- Lüganuse valla kultuurijuht kohtus kõigi valla raamatukogude esindajatega, kuid ümberkorraldustega ei kiirustata. Pigem võetakse asja rahulikult.

Raamatukogu nõukogud on olemas ainult keskraamatukogudes. Mitmed raamatukogutöötajad leiavad, et nõukogude tegutsemiseks puudub vajadus. Leitakse, et probleemide tekkimisel saab pöörduda omavalitsuste volikogude haridus- ja kultuurikomisjoni poole. Kuremäe raamatukogus avaldavad lugejad soove nii ürituste korraldamisel kui raamatute ja ajakirjade tellimisel. 2019. aastal on kavas moodustada Toila Vallaraamatukogu nõukogu.

Sillamäe Raamatukogu nõukogu liikmed on aktiivsed ja osalevad ka raamatukogu ürituste läbiviimisel.

Jõhvi Keskraamatukogus kinnitati arengukava aastateks 2018-2022. Koostati ka „Isikuandmete töötlemise kord“, mis on avalikustatud kodulehel ning täideti isikuandmete töötlemistoimingute register. Nõukogu käis 2018. aastal koos ühel korral. Päevakorras oli nõukogu esimehe ja aseesimehe valimine, raamatukogu arengukava kinnitamine ja kirjandusfestivali Prima Vista ürituste korraldamine. Seose pidevate võimuvahetustega Jõhvi vallas on mitu korda muutunud ka nõukogu liikmeskond, seda just vallavalitsuse ja volikogu esindajate osas.

Narva Keskraamatukogu

2018. aastal jäi Narva Keskraamatukogu struktuur samaks.

Narva Keskraamatukogu nõukogu koosolek toimus 1 kord. Aasta alguses saadi nõukogu heakskiit elektrooniliselt, kus kinnitati 2018. aasta arengukava tegevuskava, 2018. aasta ürituste kava ning 2017. aasta tegevuskava aruanne. Teisel korral nõukogu koosolekul kiideti heaks Energia raamatukogu tööaeg, mis ühtlustus keskraamatukogu tööajaga. Samuti arutati Narva Keskraamatukogu logo kujundust, mis kiideti samuti nõukogu poolt heaks.

2018. aastal kinnitati direktori käskkirjaga MakerLabi „Ohutusjuhend laserlõikuriga töötamisel“, „Ohutusjuhend 3D printeriga töötamisel kaitsetingimused“, Narva Keskraamatukogu logo kasutamise tingimused“.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.17. €	Seisuga 31.12.18 €	Muutus %
Eelarve kokku	2683,258	2711,877	1%
sh keskraamatukogu	308,58	346,86	12%
Personalikulu	1777,365	1882,233	6%
sh keskraamatukogu	230,8	268,76	16%
Komplekteerimiskulu	373,783	363,474	-3%
sh KOV-lt	138,013	134,753	-2%
sh riigilt	233,76	226,15	-3%
sh keskraamatukogu	35,62	35,88	1%
sh KOV-lt	12,84	12,65	-1%
sh riigilt	22,16	22,11	0
Infotehnoloogiakulu	54,196	49,434	-9%
sh keskraamatukogu	6,46	6,79	5%

2018. a eelarve summad pole eelmise aastaga võrreldavad, kuna haldusreformi käigus lahkus Ida-Virumaa koosseisust kolm valda oma 5 raamatukoguga. 2017.a eelarve sisaldab ka nende 5 raamatukogu arve. Siiski on raamatukogude eelarve kokkuvõttes tõusnud (kokku 1%), kuigi 5 raamatukogu on vähem. Personalikulud on kasvanud 6%. Maakonna keskraamatukogude (4 tk) eelarve on kasvanud 3% ja tööjõukulud 11%.

Jõhvi Keskraamatukogu eelarve tervikuna suurenes 12%. Rõõmu tegi personalikulude kasv 16%. Lisaks riigipoolse toetuse suurenemisele oli palgatõus ka valla eelarvest palka saavatel töötajatel, kuigi riigi poolt soovitatud keskmisest kultuuritöötaja palgast jäävad need veel kaugemale maha. Lisafinantseeringuna saadud mitmed projektitoetused tõstsid oluliselt eelarve mahtu ning sellest oli tingitud majandamiskulude kasv. Kahjuks on vallapoolsed komplekteerimisrahad olnud juba mitmed aastad ühel tasemel, jäädes riigipoolsest toetusest kõvasti maha.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu eelarve kasvas üldiselt ja ka alaliikide osas (11,09%). Personalikulude üldise tõusu tingis alampalga tõus. Vaatamata sellele, et raamatukogu palgafond eraldati taas 11 kuu arvestusega, said siiski kõik töötajad väikese palgatõusu. Rõõmustas linna poolt antud suurenev komplekteerimiskulu (11,86%).

Sillamäe raamatukogu eelarve tervikuna vähenes (-26%) võrreldes eelmise aastaga. 2017. aastal toimus raamatukogu kolimine, mis nõudis täiendavaid kulutusi. Tõusid ka omavalitsuse poolt eraldatud komplekteerimissummad (27%). Personalikulud olid praktiliselt samal tasemel (+2%). Palgatõus oli vaid miinimumpalka nõudvatel ametikohtadel. Sillamäe raamatukogu töötajate palgad on endiselt kogu vabariigi võrdluses kõige madalamad.

Narva Keskraamatukogu 2018. aasta eelarvest moodustasid tulud omavalitsuselt 755970 eurot (kasv eelmise aastaga võrreldes 10.1%) ning tulud riigilt 78080 eurot (-5.91%), tulu muudest allikatest oli kokku 23330 eurot (-37.81%).

Tööjõukulu oli 632950 eurot (võrreldes eelmise aastaga + 11,92%).

Komplekteerimiskulud (97780 eurot) katsid kohalik omavalitsus (19,84%), riigi rahastus (79,34%) ja muud allikad (0,82%).

Kohaliku omavalitsuse poolt info- ja kommunikatsioonikuludeks eraldatud rahastus võimaldas tasuda RIKSi ja viirusetõrjeprogrammi eest.

Lisarahastust infotehnoloogia ostuks saadi Ameerika Ühendriikide projektist.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Kiikla raamatukogu projekt trükise „Kiigeta küla“väljaandmine Rahvakultuurikeskus		850,00	
Toila raamatukogu ühisprojekt „Wabariigi lapsed“ ERÜ	Mai – okt. 2018	200,00	420,00
Maakogude toetused	KOKKU	1050,00	
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Emakeelepäeva tähistamine“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	12.03.- 31.03.2018	350,00	860,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Eesti suurima kirjandusfestivali Prima Vista üritused Jõhvis“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	05.04.- 30.05.2018	450,00	2195,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Eesti suurima kirjandusfestivali Prima Vista üritused Jõhvis“ HMN	02.05.- 30.05.2018	1000,00	2195,00

Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Ida-Viru raamatukoguhoidjate õppereis Setomaale“ Kultuuriministeerium	14.05.- 17.06.2018	907,00	2534,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Raamatulaada korraldamine Jõhvi Mihkli laadal“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	17.09.- 15.10.2018	300,00	502,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Ida-Virumaa laste suvelugemise programm“ HMN	03.09.- 16.11.2018	800,00	983,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Üle-eestiliste raamatukogupäevade tähistamine Jõhvi KRK“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	01.10.- 26.11.2018	370,00	675,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „TÕN-i tähistamine Jõhvi KRK“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	19.10.- 15.11.2018	350,00	622,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Ida-Viru raamatukoguhoidjate jõuluseminar Illuka mõisas“ Kultuuriministeerium	01.12.- 21.12.2018	380,00	579,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Teatrikunst Jõhvi KRK“ Tallinna KRK	01.09.- 20.12.2018	1200,00	1293,00
Jõhvi Keskraamatukogu projekt „Tagastuskastiga välisukse paigaldamine“ PRIA Leader meede	16.08.2016- 12.03.2018	4622,00	5136,00
Jõhvi Keskraamatukogu toetused	KOKKU	10729,00	
Sillamäe raamatukogu projekt „Noorte loomekonkurss Kirev ja elav klassika“ KulKa Ida-Viru ekspertgrupp	November 2018	300,00	626,00
Sillamäe raamatukogu projekt „Eestimaa päike tõuseb Ida-Virumaalt“ Integratsiooni Sihtasutus	Detsember 2018	1113,00	1299,00
Sillamäe raamatukogu toetused	KOKKU	1413,00	
Narva Keskraamatukogu projekt „Jõulukoolivaheaeg Narva KRK“ KulKa	12.11.2018- 05.01.2019	250,00	334,00
Narva Keskraamatukogu projekt „Aarete saart otsimas: intellektuaalne turniir R.L. Stevensoni romaani ainetel“ HMN	01.10.- 25.11.2018	670,00	800,00

Narva Keskraamatukogu projekt „Sügiskoolivaheaeg Narva KRK“ KulKa	10.09.- 27.10.2018	200,00	267,00
Narva Keskraamatukogu projekt „Isetehtud diafilmid eesti lastekirjanduse ainetel“ KulKa	01.09.- 23.12.2018	300,00	400,00
Narva Keskraamatukogu projekt „Raamatukogu sõidab lasteaiale külla” HMN	03.09.2018- 07.06.2019	530,00	610,00
Narva Keskraamatukogu projekt „Suvi, raamat, jäätis” Ameerika Ühendriikide Suursaatkond Eestis	02.05.- 01.09.2018	800,00	800,00
Narva Keskraamatukogu projekt „Lauamängude Klubi Narva KRK” Kultuuriministeerium	01.01.- 31.12.2018	280,00	280,00
The Embassy of the United State of America Grant № S-EN 100-17-GR- 051	06.09.2017 -31.12.2018	37516,00	
Kõvaketaste soetamine Narva KRK	22.10.2018 -31.12.2018	812,00	
Narva Keskraamatukogu toetused	KOKKU	41538,00	

Tabelist nähtub, et eelmisel aastal said projektitoetust 5 maakonna raamatukogu.

Jõhvi Keskraamatukogu suurimateks projektideks 2018. aastal olid kirjandusfestivali Prima Vista üritused ja laste suvelugemise lõpuürituse korraldamine. Prima Vista raames viidi läbi mitmeid erinevaid ettevõtmisi: 2 verandakohvikut, luulerännak aherainemägedele, vaksalikontsert punkmuusikaga. See kõik oli raamatukogu jaoks uuenduslik ja seetõttu ka paras väljakutse. Laste suvelugemise lõpupidu koos Lottega tõi raamatukogusse kokku üle 90 lapse, mis on meie ruumide jaoks rekordarv, samas ka mahutavuse piir. Positiivne tagasiside lapsevanematelt ja lastelt näitab, et lastele ja noortele suunatud projektid on alati oodatud ning vajalikud. Tänu PRIA Leader meetme projektile sai raamatukogu lisaks uuele välisuksele ka tagastuskasti. Uue teenuse on raamatukogu külastajad hästi vastu võtnud ja kasutavad seda aktiivselt. Projekti „Kunst raamatukokku“ raames soetati 2 õmblusmasinat, millega uuel aastal jätkatakse erinevate töötubade korraldamist.

Kohtla-Järve Keskraamatukogul projektitoetusi polnud, kuid Kohtla-Järve aukodanikuks valitud hr. Valeri Korb annetas selle nimetusega kaasneva rahalise toetuse 2000 eurot lastekirjanduse osakonnale. Selle summa eest soetati lasteosakonna lugemissaali nuti-TV, mängukonsool,

graafikalaud ja mängud. Paranesid laste vaba aja veetmise valikud.

Sillamäe raamatukogu projektis „Kirev ja elav klassika” osales ligi 160 õpilast. Konkursis aitas avastada laste loomingulisi andeid ning laiendas noorte teadmisi kirjanduse tähtsusest maailmakultuuris. Projekti „Eestimaa päike tõuseb Ida-Virumaalt“ eesmärgiks oli koostöö arendamine Sillamäe ja teiste Eesti rahvaraamatukogude vahel. Sillamäe Raamatukogu kutsus kaheks päevaks külla 10 kolleegi Võrumaalt, Raplamaalt ja Tallinnast

Narva Keskraamatukogu sai projektide elluviimiseks kõige suuremat lisarahastust Ameerika Ühendriikide Suursaatkonnalt läbi Grant № S-EN 100-17-GR-051, summas 37516,01. Teised toetusprogrammid ja lasteosakonna projektid olid suunatud rohkem koolieelikutele, algklasside ja põhikoolide õpilastele. Tänu projektitoetustele said lapsed tutvuda Eesti kultuuriga, osaleda hariduslikel üritustel ja koolivaheaegade õpitubades. Kõige populaarsemaks osutus projekt „Suvi jäätisega“, mida jätkatakse ka 2019. aastal.

Tänu Ameerika Ühendriikide Suursaatkonna toetusele viidi läbi huvitavaid üritusi, vestlusklubi kohtumisi, 3D printeri- ja laserlõikuri õpitubasid. Kõige populaarsemaks osutus fotoklubi koolitus „Mobiiltelefoniga pildistamine täiskasvanutele“, kus käidi koos 10 korda ning kursus lõppes õpilaste tööde näitusega.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

2018. a lõpuks oli maakonnas 152 raamatukoguhoidjat, neist osalise tööajaga 23 raamatukoguhoidjat. Töötajate vanuseline koosseis käesoleva aasta alguse seisuga näitas seda, et kõige rohkem oli raamatukoguhoidjaid vanuses 55-64 (62). 40 töötajat oli vanuses 45-54, 17 töötajat vanuses 35-44, 7 inimest vanuses 25-43 ja 1 inimene vanuses 18-24. Üle 65. aastaseid raamatukoguhoidjaid on maakonnas tööil 13.

Vabatahtlikke tegutses raamatukogude juures 18, neist linnades 11 ja külakogudes 7.

Endised Vaivara valla raamatukogud liideti Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu harukogudeks. Direktoriks sai senine Sinimäe raamatukogu peaspetsialist. Narva-Jõesuu raamatukogu juhataja ametinimetuse on nüüdsest peaspetsialist, Olgina ja Vaivara raamatukogutöötajad jäid peaspetsialistideks.

Narva-Jõesuu Linnaraamatukogus suleti internetipunkt ja koondati üks töötaja.

Oktoobrist koordineerib Alutaguse valla raamatukogude tööd Kurtna raamatukogu juhataja, kes allub Alutaguse Huvikeskuse juhatajale. Teiste valla raamatukogutöötajate ametinimetusi pole veel

muudetud.

Kiiklas täidab senise täiskohaga raamatukogu juhataja asemel raamatukoguhoidja ülesandeid rahvamaja juhataja.

Jõhvi Keskraamatukogus hakkas aasta algusest kehtima uus töötajate struktuur, mis muutis alluvusvahekordi teenindus-ja lasteosakonnas. Kogu teenindusvaldkonda juhib teenindusjuht. Lasteosakonna juhataja ametikoha asemel loodi lastetöö spetsialisti ametikoht. Jagati ümber ka mitmeid tööülesandeid. Aasta on näidanud, et muudatused on end igati õigustanud.

Sillamäe Raamatukogu personali koosseis ei muutunud.

Personali üldkoosolekutel arutati 2017. a töötulemuste ja probleemide üle, pandi paika 2018. a eesmärgid. Toimus töötajate töötervishoiu, töö- ning tuleohutusosalane juhendamine.

Probleemiks jääb endiselt spetsialistide mittekonkurentsivõimeline töötasu, mis on vastuolus raamatukogutööle esitatavate kõrgete kvalifikatsiooninõuetega. Samuti teeb see keeruliseks järelkasvu kindlustamise.

Narva Keskraamatukogu

Raamatukogude arv Narva linnas ei muutunud. Samuti polnud suuri muudatusi personali korralduses. 31.12.2018 seisuga töötas Narva Keskraamatukogus 59 töötajat, sh 32 raamatukoguhoidjat (20 kõrghariduse ja 10 keskeriharidusega), 1 kõrgharidusega bibliograaf.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

Raamatukogutöötajad osalesid 129 erineval koolitusel, kokku 2455 tunni ulatuses ning koolitustele kulus 4407 eurot. Enamik koolitusi olid seotud erialase kompetentsi tõstmisega. Koolitustel käimist takistab see, et sellel ajal on ühe töötajaga raamatukogu kasutajatele suletud. Samuti on väikevaldade raamatukogude puhul takistuseks koolitusraha nappus ning halb transpordiühendus. Sageli olid ainsad koolitused maakonnaraamatukogu õppepäevad. Veebikoolitustel, mis on lühemad, säästavad aega ja sõidukulusid, keegi ei osalenud.

Lisaks erialastele koolitustele käisid raamatukogutöötajad töökorralduslikel kohustuslikel koolitustel. Osaleti üleriigilistel üritustel, raamatukogutöötajate laagrites, konverentsidel, infopäevadel. Üheskoos sõideti koolitustele Lääne-Virumaa Keskraamatukokku ning maaraamatukoguhoidja päevale.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Osaleti 22 põhiliselt erialastel koolitusel.

Üks töötaja osales Rahvusraamatukogus läbiviidud kutsekoolitusel.

Läbi aasta jätkati maaraamatukogude nõustamist telefonitsi, meilitsi ning raamatukogudes kohapeal raamatufondi korrastamise osas, Urrami uuenduste tutvustamisel ja teistes erialastes küsimustes. Kurtna, Kohtla-Nõmme ja Toila raamatukogudes aidati läbi viia inventuuri.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Osaleti 34 koolitusel, mis on võrreldes eelmise aastaga veidi suurem (2017 – 28). Koolitustunde oli 865 (eelmisel aastal 542 akad.tundi). Kokku said koolitust 23 töötajat. Koolitust saadi paljudel erinevatel teemadel: mälu, tervislik töökoht, digipädevus, raamatukoguteenuste disain ja juhtimine jpm. Koolitajateks Rahvusraamatukogu, Lääne-Virumaa KRK, Eesti Lastekirjandusekeskus, Jõhvi KRK, ANDRAS, Tallinna KRK. Suurematest koolitustest võib välja tuua viiepäevase praktika Tallinna KRK, kus osales 1 töötaja, maakonnaraamatukogu korraldatud õppereisi Setomaale ja suveseminar Saaremaal. 2 töötajat võtsid osa raamatukoguhoidjate kongressist.

Sillamäe Raamatukogu

Tänu Jõhvi Keskraamatukogu ja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu poolt korraldatud koolitustele said Sillamäe raamatukogutöötajad end pidevalt erialaselt täiendada.

Praktika Tallinna Keskraamatukogus andis raamatukogu töötajatele juurde nii erialaseid teadmisi kui ka eesti keele praktikat.

Häid praktilisi oskusi ning inspiratsiooni andsid jätkuvalt raamatukogude suveseminarid. Osaleti Ida-Viru maakonna raamatukogutöötajate õppesõidul Setomaal ning rahvaraamatukogude suveseminar-laagris Saaremaal.

Kasutati võimalust osaleda tasuta koolitustel, näiteks ESFi projekti raames eesti keele kursustel.

Narva Keskraamatukogu

Rohkem pöörati tähelepanu infopädevuse, uute e-teenuste kasutamise ja digioskuste koolitustele. Raamatukoguhoidjad osalesid Vaata Maaailma Nutiakadeemia koolitustel. Võeti osa nii maakondlikest kui ERÜ poolt korraldatud koolitustest. Raamatukoguhoidjad jätkasid eesti keele omandamist kursustel.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
07.02	Haldusreformi teemaline infopäev	Veikko Luhalaid, IVOLi juhatuse esimees	4 ak t	19/8	20,00
13.03	Kultuuripärandi aasta Eestis. Liikumisvõimaluste toetamine organisatsioonis	Annela Laaneots, Euroopa kultuuripärandi aasta projektijuht Eestis, Liina Pääbo, Tervise Arengu Insituut	4 ak t	14/7	12,18
04.04	Tähelepanu, lugemine ja mälu	Tauri Tallermaa	6 ak t	28/9	259,56
17.-18.05	Õppekursioon Setomaale		12 ak t	32/8	2534,5
06.09, 10.09 ja 07.09, 11.09	E-kodaniku juhendaja koolitus raamatukogu-hoidjatele	Andrus Koka, BCS Koolitus	16+16 ak t	15/5+15/3	0
10.10	Z-põlvkonnast. Vaimset tervist toetava keskkonna	Kristi Goldberg, Ida-Viru Ettevõtluskeskus	5 ak t	22/8	60,00

	kujundamine töökohal	Kaire Piirsalu- Kivihall, Tervise Arengu Instituut			
08.11	Leedust ja leedu kirjandusest, kirjanike tuur: Tarmo Teder, Pille Õnnepalu, Olev Remsu, Reet Kudu	Tiina Kattel	6 ak t	24/7	125,00
12.12	Jõuluseminar Illuka mõisas: Tulemuslikud läbirääkimised	Reet Valgmaa, koolituskesku s Tõru	4 ak t	34/9	409,50
KOKKU					3420,74

Koolitustel õpiti orienteeruma eesti ja leedu kirjanduses, korraldama infovahetust ja ühistegevust, arendama koostööd erinevate raamatukogude ja partneritega, suhtlemispsühholoogiat ja läbirääkimiste oskust. Lisaks õpiti analüüsima raamatukogutööd, raamatukogu juhtimist ja lugejateenindust. Viidi läbi üldharivaid igapäevatööks vajalikke koolitusi nagu näiteks „Tähelepanu, lugemine ja mälu“ ja „Z põlvkond“.

Kahepäevasel arvutikoolitusel oli võimalus lihvida oma oskusi arvuti ja nutiseadmete kasutamisel, õppida tõhusamalt kasutama tekstitöötlusprogrammi Word ja tabelitöötlusprogrammi Excel, mitmeid e-teenuseid, ID-kaarti ja mobiil-ID ning tundma küberruumi riske.

Õppepäevadel räägiti alati ka erialastel päevakajalistel teemadel, näiteks haldusreformist ja sellega kaasnevatest muudatustest raamatukogudele. Koolitusteemade valikul lähtuti muuhulgas ka maaraamatukogude ettepanekutest ja soovidest. Koolituste tagasisidet on saadud suuliselt ja maaraamatukogude aruannetest. Sel aastal korraldati traditsioonilise suveseminari asemel kahepäevane õppekursioon Setomaale, kus kogemuste saamise eesmärgil tutvuti setode

elujõulise kultuuriga. Traditsiooniliselt sõideti üheskoos maaraamatukoguhoidja päevale.

Info täienduskoolituste kohta on avaldatud maakonnaraamatukogu kodulehel. Aasta lõpus väljastas keskraamatukogu osalejatele koolitustõendi aasta jooksul läbitud koolituste kohta. Keskraamatukogu korraldatud koolitused ja õppekursioonid tasuti põhiliselt omavalitsuste ja Jõhvi Keskraamatukogu eelarvest. Kultuuriministeeriumi raamatukogude arendamise programmi toetusel viidi läbi kahepäevane õppesõit Setomaale ning jõuluseminar Illuka mõisas. Vähene koolitusraha või selle puudumine raamatukogude eelarves seab keskraamatukogule väljakutse otsida võimalikult soodsaid, kuid heal tasemel koolitusi. Asjatundlike lektorite koolitustasud on aga mitu korda kõrgemad sellest, mida on võimalik maksta.

Jätkuvalt kasutati koostööpartnerite abi, kes pakuvad tasuta harivaid koolitusi. Koostöös Tervise Arengu Instituudiga korraldati 2 koolitust, Rahvusraamatukoguga „E-kodaniku juhendaja koolitus“. Keskraamatukogu koolitused on ja jäävad ilmselt ka järgnevat aastaks enamusele ainsaks enesetäiendamise võimaluseks.

Osavõtjate arvule seab piirid raamatukogu seminarisaal, kus koolitused toimuvad. Saal mahutab max 25 inimest. Suurema osavõtjate arvu korral jääb saal kitsaks ja umbseks. Samas suurte keskraamatukogude, eriti Kohtla-Järve ja Sillamäe töötajate poolne huvi koolitustel osalemiseks on suurem, kui me võimaldada saame. Seetõttu oleme sunnitud aeg-ajalt piirama keskraamatukogude töötajate osavõtjate arvu. Samal põhjusel viisime eelmisel aastal 3 koolitust läbi väljaspool raamatukogu: Jõhvi Vallavalitsuse saalis, endise Maavalitsuse saalis ning Päästeameti saalis, kus on avaramad ruumid. Samuti toimus õppekursioon ja jõuluseminar. Seega kaheksast maakonna raamatukogutöötajate koolitusest toimusid raamatukoguruumides vaid 3,5. Koolitusruumide probleem ei lahene enne raamatukogu juurdeehituse valmimist. Kuna koolituste korraldamine on maakonna keskraamatukogudele seadusega määratud ülesanne, siis ei peaks ruumide küsimus olema ainult Jõhvi vallavalitsuse lahendada. Kõikidel koolitus- ja teabepäevadel osalesid ka Jõhvi Keskraamatukogu töötajad.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

LISA 2

Avalikult tuli sõna võtta enamusel maaraamatukoguhoidjatest, kes korraldasid suuremaid üritusi. Loengute ja ettekannetega esinesid vähesed. Tublimaks esinejaks oli eelmisel aastal jätkuvalt Toila raamatukogu juhataja Lea Rand, kes on ühtlasi ka ERÜ maaraamatukogude sektsiooni esinaine. Lea tegi kokkuvõtte ERÜ maaraamatukogude sektsiooni tegevusest ERÜ aastakoosolekul ja maaraamatukogude sektsiooni teabepäeval.

Lisaks ilmus Lea sulest ajakirjas Raamatukogu maaraamatukogude tegemistest kolm artiklit:

- „Jälg ajalukku raamatukogude ühistegemisest EV 100 puhul.” L. Rand Raamatukogu 2/2018
- „Maaraamatukogude kevadine teabepäev.” L. Rand Raamatukogu 3/2018
- „Maaraamatukogude suveseminar tõi Valgamaale.” L. Rand Raamatukogu 4/2018

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Esinemas käidi Kohtla-Järve Pensionäride Päevakeskuses, kus tutvustati uudiskirjandust ja Ahtme Pensionäride Päevakeskuses esineti kirjandusliku kohviku vormis. Jõhvi Keskraamatukogus anti töötajatele näpunäiteid teemal "Soovitusi individuaalkoolituse läbiviimiseks".

Sillamäe Raamatukogu

Raamatukogutöötajad esinesid Kingissepa (Venemaa) Keskraamatukogu konverentsil teemal „Vabatahtlike panus Sillamäe raamatukogu tegevusse“, Kingissepa-Jamburgi Ajalooseltsi konverentsil teemal „Sillamäe – linn, mida polnud kaardil“.

Raadio4 saates räägiti raamatukogu suvesündmustest ja projektist „Eestimaa päike tõuseb Ida-Virumaalt“.

Temaatiliste ettekannete ja loengutega kultuuritegelastest ja nende loomingust, rahvakalendripäevadest, kaasaegsest kirjandusest jt käidi esinemas seenioride klubis Optimist, pensionäride päevakeskustes Fööniks ja Merelaine, kokku 19 korral.

Narva Keskraamatukogu

Raamatukogutöötajad esinesid erinevates asutustes ja organisatsioonides raamatukoguhoidja ameti ning raamatukogu teenuste tutvustamise ja populariseerimise eesmärgil.

Jätkati loengusarjaga Narva üldhariduskoolides. Direktor ja asedirektor esinesid ERR Raadio4 studios, ETV-s ja PBK-s, samuti Narva Kolledžis ettekandega „Koduloo tegevus Narva Keskraamatukogus ja interaktiivsete tehnoloogiate kasutamine“.

Esineti ettekannetega Peterburis, Kingisepas, Lugas, Petrozavodskis.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Kurtna raamatukogu juhataja õpib Tartu Ülikooli Avatud ülikoolis infokorralduse erialal.

Tudulinna raamatukogu juhataja õpib Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis Majandusinfosüsteemide korraldamise erialal.

Sillamäe Raamatukogu raamatukoguhoidja lõpetas Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse infotehnoloogia eriala. Üks töötaja õpib Tartu Ülikooli Narva Kolledžis.

Narva Keskraamatukogu raamatukoguhoidja omandab Tartu Ülikooli Narva Kolledžis kõrgharidust.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Kultuurkapitali Ida-Virumaa eksperdigrupi tunnustuspreemiad said Kiviõli Linnaraamatukogu direktor Urve Eskor kultuurielu rikastamise ja raamatukogu elu edendamise eest ning Kiikla rahvamaja juhataja ja raamatukoguhoidja Ruth Linnard kultuurielu edendamise eest.

Kurtna raamatukogu juhataja Jaana Toss pälvis Tallinna Keskraamatukogu poolt välja antava A. Sibula stipendiumi.

Toila raamatukogu juhataja Lea Rand sai Rahvusarhiivi tänukirja Toila topoteegi avamise ja arendamise eest.

Narva-Jõesuu raamatukogu tunnustati omavalitsuse tänukirjaga Eesti Vabariigi 100. aastapäeva puhul.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Komplekteerimisjuht Piret Kallas sai Jõhvi vallavalitsuse tänukirja südamega tehtud töö eest.

Lasteosakonna raamatukoguhoidja Gerri Orgma sai 2 tänukirja: osalemise eest võistlusel „Infootsing internetist 2018“ ning Jõhvi vene põhikoolilt tulemusliku koostöö eest.

Ida-Viru Keskhaigla Vereteenistuse tänukiri raamatukogule hea koostöö eest.

Sillamäe Raamatukogu

Neli juubilarid said Sillamäe linna tänukirja.

Direktor Elviira Sidorova sai Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu teenetepremia.

Narva Keskraamatukogu

Tamara Lukka sai seoses pikaajalise ja suure panuse eest Narva keskraamatukogu arengusse Kultuuriministeeriumi tänukirja.

Raamatukogus valiti kaks „Aasta tegijat“, kelleks said Olga Frolova ja Vladislava Stepanova.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

Kõik raamatukogud on kohalike omavalitsuste halduses. Asukohti peetakse üldjuhul heaks. Paljud asuvad keskustes samas hoones mõne muu asutusega (lasteaed, rahvamaja, kool, vallamaja).

Alajõe, Kohtla-Nõmme ja Tudulinna raamatukogud kolisid uutesse ruumidesse. Kohtla- Nõmme ja Tudulinna raamatukogud asuvad nüüd koolimajas. Ruumid on remonditud ja avaramad. Alajõe raamatukogu kolis endisesse vallamajja, kus asub lisaks raamatukogule teenuskeskus. Seoses Toila vallamaja ruumide renoveerimisega ja lisaruumide vajadusega kadus samas majas asuvast raamatukogust ära AIPi ruum, mille asemel on nüüd vallavalitsuse arhiiv.

Kiviõlis tehti korda katus ja raamatukogu tagumine sissepääs. Sondas tehti sanitaarremont raamatukogu kahes koridoris ning olmeruumides. Käesoleval aastal on plaanis ruumide värskendamist jätkata. Maidlas vahetati välja valvesüsteem, kuid juba pikemat aega vajab parandamist välisfassaad. Ka küttesüsteem ei taga külmaperioodil normtemperatuuri. Talvine kütmine on murekohaks ka Pagaril. Voka raamatukokku paigaldati turvavalgustussüsteem. Narva-Jõesuus soetati 12 uut tooli ja lauatelefon. 2019. aastal on plaanis elektrilaevalgustite paigaldamine, raamatukogu sissekäigu parandamine ja vaipkatte vahetamine. Varja laenutuspunktis on kavas välja vahetada lae kandetala.

Jõhvi Keskraamatukogus valitseb jätkuvalt ruumipuudus. Ruumipuudusele lahenduse leidmine võtab veel päris palju aega, aga hetkel peame leppima sellega, et Jõhvi Keskraamatukogu füüsiline keskkond meenutab pigem raamatute ladu ega kutsu inimesi, eeskätt noori, siia vaba aega veetma.

Probleemiks on endiselt keldrikorrusel asuv hoidlaruum, mis ulatub väljaspoole raamatukogu hoonet ja selle lagi laseb mitmest kohast vett läbi. 2018. a hakkas läbi laskma raamatukogu katus lasteosakonna kohalt. Katust parandati lausa mitu korda, kuid lekkekohta pole siiani täielikult suudetud likvideerida. Seetõttu lükkus uude aastasse lasteosakonna lae remont.

Kui eelmisel aastal oli arutluse all võimalus kolida raamatukogu lasteosakond eesti põhikooli renoveeritavatesse ruumidesse, siis 2018. a lõpuks langes see ära. Põhikool lammutatakse täielikult ja asemele ehitatakse riigi toetusel uus koolimaja. Uue ideena pakuti vallavõimude poolt välja täiesti uue raamatukogu ehitamine Jõhvi hariduslinnakusse. Idee on hea ja samuti ka asukoht, kuid reaalne võimalus idee teostumiseks on õhkõrn. Samas on positiivne see, et probleem on jätkuvalt üleval ja sellest räägitakse ka poliitikute tasemel. Jääb loota, et teema on üleval ka pärast valimisi.

Vastukaaluks võib öelda, et eelmisel aastal läbi viidud kasutajauuring näitas, et enamus vastajatest (77,4%) olid praeguse asukohaga rahul.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu ja harukogude asukohad on head ja hästi ligipääsetavad.

Suuremaid ruume vajab jätkuvalt keskraamatukogu laenutusosakond. Remondivajadus on suuremal või väiksemal määral kõigis osakondades.

Remondirahad, mis algselt olid planeeritud Keskraamatukogu (Pärna 27) remonditöödeks tuli seoses Ahtme HRK elektripaigaldiste halva seisukorraga kasutada seal vajalike tööde tegemiseks.

Sillamäe Raamatukogu uue Viru tn raamatukogu asukoht ja füüsiline keskkond on lugemist ja ühistegevust soodustav.

Haruraamatukogu vana hoone on rahuldavas olukorras.

Narva Keskraamatukogu paikneb 4 hoones, üldpinnaga 4705 m² (Energia raamatukogu, Kreenholmi raamatukogu ja Narva Laste Loomemaja lastekirjanduse teeninduspunkt). Narva Keskraamatukogu aadressil Malmi 8 ruumid ja Energia raamatukogu ruumid vajavad remonti ning valgustuse väljavahetamist.

2018. aastal viidi läbi Elektripaigaldise audit, mida raamatukogu ei läbinud.

Kinnistute hoonete ja ruumide majandamiseks kulus 2018. aastal 99223 eurot.

2018. aastal kulutati remonditöödeks 6298 eurot – pisiremont tehti Narva Keskraamatukogu maja fassaadil, ühes kabinetis ning toimus ventilatsiooni süsteemi automaatika remont.

NKR 4 korrus kujundati ümber ürituste korraldamise kohaks, näitusesaaliks ja Eesti keele maja õppeklassiks. Tänu Narva koduloouurijatele saime tasuta kasutatud väljapanekuvitriinid.

Haldustegevus piirdus maja töökorras hoidmisega ja võimaldas tasuta kommunaalteenuste eest ja haruraamatukogude üüri.

Muret tekitab Narva Keskraamatukogu tasuta parkimiskohtade vähesus, mis tekkis Narva linnas uue parkimiskorra kehtestamisega.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Juurdepääs liikumispuudega inimesele on hetkel tagatud 7 maakonna raamatukogus (Mäetaguse, Maidla, Kiviõli, Vaivara, Kohtla-Nõmme, Narva KRK ja Kohtla-Järve KRK). Teistes raamatukogudes on juurdepääs tagatud osaliselt või puudub. Põhjus on selles, et enamuse raamatukogusid asuvad vanades raamatukogu jaoks kohaldatud majades, kus on kõrge välistrepp ning seetõttu ka kaldtee paigaldamine raskendatud. 5 raamatukogu asuvad ilma liftita hoone II

korrusel. Narva-Jõesuu raamatukoguhoidjad on lugejaid teenindanud ka õues.

Jõhvi Keskraamatukogu

Ratastooliga külastajad pääsevad raamatukokku mööda kaldteed, mis on piisavalt madal. Siseruumides on liikumispuudega inimestele tagatud juurdepääs vaid kuni lugemissaalini. Lugemissaalis asuvad avalikku internetipunkti saab kasutada ka ratastoolis inimene. Kahjuks puudub raamatukogus invatualett.

Tammiku raamatukogusse, mis asub rahvamaja II korrusel, on liikumispuudega inimesel väga raske minna, kuna üles viiv trepp on järskude ja kõrgete astmetega.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Liikumispuudega inimestel on raskusi Oru ja Sompa haruraamatukokku pääsemisega, kuigi viimasesse (Sompa klubis) on paigaldatud klubi treppidele liikumist kergendavad käsipuud. Ülejäänud raamatukogudes on sissepääsemiseks kaldteed.

KRK lugemissaalis käib küllaltki palju erivajadustega inimesi – Multipleksis OÜ, Invaliidide Ühenduse liikmeid. Kuna Keskraamatukogu lugemissaali ürituste saal asub teisel korrusel, siis on liikumispuudega inimesel raskendatud sinna pääsemine. Sel juhul aitab teda raamatukogutöötaja.

Sillamäe Raamatukogu

Keskraamatukogus on ratastoolis külastajatele juurdepääs tagatud. Külastajate jaoks on puiestee poolt mugav sissepääs koos kaldteega. Kõik ruumid asuvad esimesel korrusel.

Haruraamatukogus on liikumispuudega inimestele tagatud juurdepääs 1.korrusele.

Narva Keskraamatukogu

Narva Keskraamatukogus ja Kreenholmi haruraamatukogus ning Laste Loomemaja laenutuspunktis on tagatud juurdepääs liikumispuudega inimestele.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Maakonna 3 raamatukogu ja nende haruraamatukogud kasutavad raamatukogutarkvara RIKS (Kiviõli, Sillamäe, Narva), teised raamatukogud kasutavad raamatukogutarkvara URRAM.

Suuremaid arendustegevusi ei olnud. Võeti kasutusele programmide URRAM ja RIKS tootjate poolt tehtud arendusi ja uuendusi. Enamikes raamatukogudes on Wi-Fi olemas, puudub Iisaku, Kiikla, Soonurme ja Toila raamatukogudes. Iisakus loodetakse käesoleval aastal Wi-Fi leviala luua.

Maakonna külaraamatukogudes infotehnoloogilise riist- ja tarkvara soetamisel olulist edasiminekut ei toimunud. Väiksemaid ostusid siiski tehti. Projekti „Uus algus“ kaudu said Lüganuse ja Püssi

raamatukogud kasutajatele mõlemad 2 arvutit. Antud projekt oli hea võimalus uuendada arvuteid, sest Swedbank jagas raamatukogudele kasutusel olnud töökorras äriklasi arvuteid. Vokas ja Iisakus soetati uued tööarvutid. Narva-Jõesuus osteti lauaarvuti komplekt, sülearvuti, fotoaparaat ja lauaskänner. Püssis soetati uus printer, millega saab ka koopiaid teha. Tudulinna lisandusid töövahendite hulka ka skänner ja paljundusaparaat.

Jõhvi Keskraamatukogus on 15 arvutitöökohta personalile ja 9 kasutajatele. Raamatukogus on Wi-Fi leviala. Töökohtade ergonoomikast lähtuvalt jätkati 2018. a töötajate monitoride väljavahetamist suuremate vastu (osteti 3 uut monitори). Osteti 3 töökoha arvutit ja 2 AIP-i töökoha arvutit. Lisaks paigutati AIP-i üks läbi PRIA projekti saadud arvuti. Sellega paranes oluliselt arvutikasutamise teenuse kvaliteet raamatukogus. Tulemuseks on järjekordade kadumine kiirete toimingute tegemiseks arvutis ning järjekordade lühenemine nende arvutite kasutamisel, kus toimingute pikkuseks on lubatud kaks tundi.

Uuendada tuleb AIP-i arvutite terminali server või leida muu tehniline lahendus. Kindlasti on vaja jätkata töötajate arvutite uuendamist. Lugemissaali eriilmeliste ürituste korraldamise käigus on kerkinud vajadus erineva tehnika järele (mikrofonid, võimendus, võimsam videoprojektor, suurem ekraan). Selle kõige jaoks korraga raha ei jätku, kuid püüame leida ka lisarahastust läbi projektide.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu kõik raamatukogud on varustatud internetiühendusega arvutitega (s.h. vähemalt 1 arvuti lugejate kasutuses). Riistvara uuendamine toimub vastavalt vajadusele ja võimalustele.

Wi-Fi võrgu kasutamisevõimalus on Keskraamatukogu peamajas, lugemissaalis, lasteosakonnas ning Ahtme haruraamatukogus.

Kingitustena saadi Vaata Maailma SA-lt NutiAkadeemia projekti raames tahvelarvuti ja projekti Uus Algus raames 6 kasutatud lauaarvutit.

Sillamäe Raamatukogus on kaasaegne arvutitehnika ja internetiühendus, mille tagab kiirem ja turvalisem server. Wi-Fi levi on olemas kõikides raamatukogu osakondades.

Ameerika Suursaatkonnalt saadi kolm uut printerit.

Narva Keskraamatukogu eelarve piiratud võimalused ei võimaldanud suuremahulist arendustegevust infotehnoloogia vallas.

Kohaliku omavalitsuse poolt info- ja kommunikatsioonikuludeks eraldatud rahastus võimaldas tasuda RIKSi ja viirusetõrjepro grammi eest ja osta ühe videokaamera.

Läbi koostöölepingu Vaata Maailma SA saadi 12 ning Ameerika Ühendriikide Suursaatkonna

annetusena 14 kasutatud arvutit ning 6 printerit. Projektitegevusega soetati 1 tšekiprinter, 1 monitor, laserprinter, 2 3D printerit, 1 multimeediaprojektor.

4 korruse näitusesaali paigaldati turvakaamera.

3. Kogude komplekteerimine ja töötlemine

Valla raamatukogudele (välja arvatud Iisaku) ja nende harukogudele (kokku 20 raamatukogu) komplekteerib teavikud maakonna keskraamatukogu ülesannetes Jõhvi Keskraamatukogu. 2 linnakogu Kiviõli ja Narva-Jõesuu komplekteerivad oma teavikud iseseisvalt. Oma komplekteerimisosakonnad on ka maakonna 3 suure linna Kohtla-Järve, Sillamäe ja Narva keskraamatukogudel.

Eestikeelsete raamatute valimine toimub iganädalaste Rahva Raamatu ja Apollo uudiskirjanduse nimekirjade põhjal. Jõhvi Keskraamatukogu tellib mõnedest nimetustest näidiseksemplare, et siis ostuotsus teha. Nimekirjad on info saamiseks. Tellimused esitatakse palju suuremale hulgale tarnijatest. Iga raamatu puhul võrreldakse hindu mitme erineva tarnija omaga. Välja on kujunenud koostöö osade kirjastustega (Varrak, Ersen, Kirjastuskeskus, Koolibri), kust saab raamatuid osta odavamalt kui hulgipakkuja käest.

Venekeelsete raamatute valimine toimub Jõhvi ja Kohtla-Järve Keskraamatukogus Rahva Raamatu nimekirja alusel ja vahendusfirma Sinonim OÜ näidiste järgi. KPD kirjastuse puhul tellitakse raamatuid otse kirjastusest. Narva Keskraamatukogu jätkas ostmist lisaks nimetatutele OÜ-lt Lomelius. Narvas on uued tarnijad Inforing Media OÜ ja LibPlanet (seoses sellega lahenes probleem venekeelse audioraamatuga). Narva-Jõesuus on üheks vene raamatu tarnijaks OÜ LeFortum.

Inforing Media OÜ alustas 2018. aasta lõpupoole oma teenuste aktiivset tutvustamist raamatukogudele. Jõhvi raamatukogu tegi aasta lõpus proovitellimuse raamatutele, mida teistel tarnijatel pakkuda polnud. Firma plussiks oli kiirus, millega tellimus täideti. Kui võrrelda teiste tarnijatega kattuvate raamatute hindu, siis peaks firma raamatukogudele pakutavat soodusprotsenti kõvasti suurendama.

Inglisekeelseid raamatuid on ostetud suhteliselt tagasihoidlikult, kuigi noortel on huvi olemas. Kuna Jõhvi ja Kohtla-Järve Keskraamatukogu peavad niigi kahes keeles komplekteerima, siis lihtsalt raha ei jätku. Inglisekeelsete raamatute tarnijateks on lisaks hulgifirmadele raamatukauplused Krisostomus ja Allecto.

Järelkomplekteerimine toimub jooksvalt.

Komplekteerimisotsuste tegemisel osalesid nii maa-, harukogude kui keskkogude erinevate osakondade töötajad.

Kõik teavikud on alates komplekteerimisfaasist sisestatud URRAMi programmi (Jõhvi ja Kohtla-Järve keskraamatukogu).

Kiviõli raamatukogu, Sillamäe ja Narva keskraamatukogu kasutavad programmi RIKS.

Venekeelsete raamatute töötlemine (kirjete koostamine) on võrreldes eestikeelsega palju aeganõudvam.

Läbi haldusreformi 5 raamatukogu võrra vähenenud komplekteerimispiirkond on Jõhvi keskraamatukogu komplekteerimisosakonnale tekitanud võimaluse tegeleda senisest enam raamatukoguprogrammi URRAM andmebaasi korrastamisega (nt kirjete dublettide kokkutõstmise ja nende redigeerimine). Haldusreformi käigus lisandus URRAMisse hulganisti uusi raamatukogusid. Seoses sellega on palju dublettkirjeid ning päris palju on uuesti üleredigeerimist vajavaid kirjeid.

Perioodikat tellivad kõik raamatukogud iseseisvalt erinevate tellimissüsteemide (otse väljaandjalt, Express Post, Ühinenud Ajakirjad, ajakirjad24.ee, tellimine.ee, Omniva jt) kaudu. Erand on ajakiri „Raamatukogu“, mis on maaraamatukogudele tellitud Jõhvi Keskraamatukogu poolt riigi rahast koondtellimusena.

Venekeelset perioodikat tellitakse peamiselt Lehepunktist ja Edusamm Postist.

Teavikute komplekteerimiskulu Ida-Viru maakonnas oli 2018.a. 363 474 eurot, mis võrreldes 2017.a. summaga 373 783 €, oli 2,83% vähem.

Sellest

riigiraha 226 150 € (võrreldes 2017.a. -7610 € ehk -3,4%)

OV raha 134 753 € (võrreldes 2017.a. -3260 € ehk -2,4%)

muudest allikatest 2571 € (võrreldes 2017.a. +561 € ehk +21,8 %)

Raha vähenemise põhjuseks on seoses haldusreformiga viie raamatukogu lahkumine maakonnast. Seetõttu pole ka arvud eelmise aastaga võrreldavad.

Kesk- ja linnaraamatukogud said jätkuvalt riigilt raha rohkem kui omavalitsustelt, vallaraamatukogud vastupidi. Linnaraamatukogude hulgas on erand Narva-Jõesuu, mille OV eraldas raha rohkem kui riik. Raamatukogu ise on erand teiste linnaraamatukogude hulgas. Nimelt

koosneb Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu neljast erinevast raamatukogust (olemuselt 3 külaraamatukogu ja 1 linnaraamatukogu), mis peale haldusreformi koondati ühtse juhtimise alla. Eraldi raamatukogude kaupa võttes on siingi nn maapiirkonnas olevatele raamatukogudele OV raha rohkem ja N-Jõesuu linnas asuvale raamatukogule vähem.

Ühinenud Lüganuse valla raamatukogudes oli teistest oluliselt suurema OV rahastusega Sonda raamatukogu (endine Sonda vald). Ülejäänud sama valla raamatukogud loodavad, et 2019.a. komplekteerimissummad ühtlustuvad.

Komplekteerimisrahast kulus maakonnas tervikuna 79,2% raamatutele.

Komplekteerimiskulu 1 elaniku kohta oli linnaraamatukogudest suurim (4,5 €) Narva-Jõesuu raamatukogul (asukohtadega N-Jõesuus, Olginas, Sillamäel ja Vaivaras, mis kõik kokku moodustavad Narva-Jõesuu linnaraamatukogu) ja madalaim Narva keskraamatukogul (1,7 €).

Jõhvi keskraamatukogu komplekteerimissumma elaniku kohta oli 3,1 €, Kohtla-Järvel 2,3 €, Sillamäel 3 € ja Kiviõlis 3,5 €.

Maakogudest kõrgeim Kurtna raamatukogul (9,2 €), järgnevad Iisaku (9,00 €) ja Pagari (7,1 €). Madalaim Sakal (2,00€).

Peale haldusreformi Toila valla koosseisu kuuluv Kohtla-Nõmme raamatukogu sai esmakordselt ka OVlt raha raamatute ostmiseks. Seni pidi raamatukogu leppima ainult riigirahaga. Seoses sellega tõusis Kohtla-Nõmme komplekteerimiskulu elaniku kohta eelmise aasta 2,4 eurolt 3,9 eurole.

Tudulinna raamatukogu sai uuelts omavalitsuselt raamatute soetamiseks 1100 € rohkem kui 2017.a.

Raamatukogufondide üldsuurus oli 1 344 714 teavikut.

Sellest:

raamatuid 1 312 452 ehk 97,60%

ajakirju 18 601 ehk 1,38%

auviseid 2452 ehk 0,18%

elektroonilisi teavikuid 566 ehk 0,04%

muid teavikuid 1441 ehk 0,1%

Ilu- ja lastekirjanduse osakaal oli 776 383 eksemplari ehk 57,7%.

Keelte järgi:

496 301 (37,8%) eestikeelset

816 151 (62,2 %) võõrkeelset eksemplari, sellest venekeelset 801 103 (98%) eks.

Eestikeelse kirjanduse osakaalu languse (-3,2%) põhjus peitub haldusreformis. Viiest lahkunud raamatukogust neli olid eestikeelse ja üks segafondiga.

Võõrkeelse kirjanduse suur ülekaal tuleneb maakonna eripärast, kus suurteil keskraamatukogudel on ülekaalus venekeelne kirjandus. Sillamäel on see 92%, Narvas 89%, Kohtla-Järvel 59%. Jõhvi venekeelse kirjanduse % on 24. Proportsioonid on 2017. a. võrreldes samal tasemel.

Narva-Jõesuus raamatukogude (N-Jõesuu, Sinimäe, Olgina ja Vaivara) venekeelse keskmine protsent on 53,5. Need raamatukogud ühinesid seoses haldusreformiga ühtseks raamatukoguks. Sinimäe ja Vaivara on nimetatud raamatukogudest kakskeelse, Narva-Jõesuu (vanas mõistes) ja Olgina peamiselt venekeelse fondiga. Kiviõli raamatukogu venekeelse kirjanduse osakaal on muutumatult 55%. Maakogudest on venekeelse fondiga Alajõe raamatukogu.

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Raamatukogude fonde komplekteeriti, lähtudes rahvaraamatukogude komplekteerimise põhimõtetest, kultuuriministri 09.01.2015. a määruses nr 1 sätestatud tingimustest, omavalitsustega sõlmitud lepingutest. Oluline oli maakonna elanike rahvusliku koosseisu ning kasutajate sihtgruppide vajaduste ja eripäraga arvestamine, lugejate nõudlus.

Hangiti Ida-Virumaad puudutavaid ja Ida-Virumaaga seotud inimeste raamatuid, teavikuid mille teemaks kodulugu, mälestused jms.

Jõhvi Keskraamatukogus on välja töötatud Ida-Virumaa raamatukogude komplekteerimispõhimõtted.

Iisaku, Sinimäe ja Sillamäe raamatukogu asuvad koolimajas ja kannavad seetõttu osaliselt kooliraamatukogu funktsiooni. Seepärast püüti neis kogudes arvestada nii kooli- kui lasteaia õpetajate soove metoodilise kirjanduse tellimisel. Aasta lõpus kolisid koolimajja Kohtla-Nõmme ja Tudulinna raamatukogu. Koolide ja lasteaedade lähikonnas olevatele raamatukogudele (Lüganuse, Püssi, Maidla, Mäetaguse, Olgina, Sonda, Toila ja Voka) soetati teistest enam lastekirjandust.

Hea koostöö uute raamatute tellimuste kooskõlastamisel oli Alutaguse vallas Kuremäe ja Kurtna ning Pagari, Mäetaguse ja Kiiikla raamatukogude vahel. See andis võimaluse piirkonda rohkem erinevaid teavikuid soetada. Sama valla Tudulinna raamatukogu asub teistest niivõrd kaugel, et see raamatukogu asubki täiesti omaette piirkonnas. Lüganuse valla viit raamatukogu käsitleti raamatute komplekteerimisel samuti kolme erineva piirkonnana: Lüganuse ja Püssi, Maidla ja Soonurme ning Sonda. Kallimate ja vähem populaarsete raamatute puhul peeti naabritega nõu, milline raamatukogu konkreetse raamatu tellib, siis teine jätab ostmata.

Kõrgkoolide õppe- või seda toetavat kirjandust komplekteerivad valdavalt keskkogud. Need on ka pidevalt välja laenutatud.

2018. a osteti muud liiki teavikuid (nt lauamänge) 94 arvestusüksust rohkem kui 2017. a. Mõned raamatukogud laenutavad neid ka koju, teistel on ainult kohalmängimiseks.

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal üldisest teavikute juurdetulekust oli 4764 arvestusüksust ehk 10,92% kogu maakonna peale (+3,62% võrreldes 2017.a)

Suure panuse selleks andis Kultuuriministeerium, kes toetas EV100 raamatusarja jõudmist paljudesse raamatukogudesse.

Jõhvi raamatukogul on hea koostöö KulKa Ida-Viru ekspertgrupiga, kes annetab raamatukogude tarbeks 1-10 eksemplari raamatutest, mille väljaandmist nad on toetanud.

Ida-Viru Omavalitsuste Liit rahastab Virumaa kirjandusauhinnale kandideerivate raamatute ostmist. Algselt on need žüriiliikmetele lugemiseks. Peale auhinna võitja väljakuulutamist võtame maakogudele annetusena arvele.

Annetajad olid veel Hoiuraamatukogu, Soome Suursaatkond, Välisluureamet, Statistikaamet, Rahva Raamat, Kaitseliit, MTÜ Virumaa Instituut, eraisikud. Narvas lisaks eelpool nimetatutele Ameerika Ühendriikide Suursaatkond,

Eraisikute poolt annetatud heas korras raamatutega uuendasime fondide väljanägemist, st vahetasime kulunud raamatu parema väljanägemisega eksemplari vastu välja.

-kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Piirkonna teenindatavate elanike arvust kasutas raamatukogu teenuseid 20,4% (19,5 % maal ja 20,5 % linnades) inimesi. Linna- ja maakogude protsenti eelmise aasta omaga võrrelda ei saa, kuna 2018. a muutus Narva-Jõesuu linnaraamatukogu struktuur ja Olgina, Sinimäe, Vaivara raamatukogude andmed on näidatud selle all (eelmisel aastal maaraamatukogude all). Linnaraamatukogudest suurima hõlvega oli Sillamäe raamatukogu (37,2%), järgneb Jõhvi (23,8%). Alla keskmise jäävad Kohtla-Järve ja Narva.

Maaraamatutukogudest oli parim hõlve Iisaku (32,5) ja Kurtina (31,6) raamatukogul Alutaguse vallast. Alla keskmise jäävad Alajõe ja Tudulinna raamatukogu Alutaguse vallast, samuti linnalähedased Kohtla-Nõmme, Saka ja Voka Toila vallast.

Üha enam mõjutab inimese raamatukogu valikut töö või kooli asukoht.

Kogude ringlus oli endiselt madal. Maakonnas kokku 0,6. Linnakogudes 0,7 ja maakogudes 0,2. Linnakogudest oli kõige parema näitajaga Kiviõli linnaraamatukogu (1,3) ja ehk jõuab Jõhvi Keskraamatukogu järgmisel aastal 1 peale. 2018. a oli see 0,9. Maakogudest ringlesid teistest enam Kuremäe ja Kurtna raamatud (0,4).

Eestikeelsetes kogudes on populaarne eesti ilukirjandus, ka välismaine krimi- ja põnevuskirjandus, eriti põhjamaade autorid. Suur huvi nn armastusromaanide vastu näitab raugemise märke. Endiselt loetakse hästi elulugusid. Venekeelsed lugejad on läbi aegade armastanud rohkem vene autoreid. Kohtla-Järve Keskraamatukogu märgib oma aruandes eesti keele õpikute populaarsust.

Väikelaste vanemad laenutavad aktiivselt sellele vanusegrupile välja antud raamatuid. Kooliõpilased laenutavad peamiselt kohustuslikku kirjandust.

Tarbekirjanduse järgi on nõudlus vähenenud, kuna inimesed otsivad infot internetist. Muu liigilise kirjanduse tellimisega ollakse maakogudes väga tagasihoidlikud. Pigem ostetakse seda järelkomplekteerimise käigus või tellitakse RVL teel. Lugejaid huvitab rohkem (paikkonniti erinevalt) filosoofia, ühiskonnateaduste, ajaloo, meditsiini ja kunstiliikide alla käiv kirjandus. Populaarne on reisikirjandus. Kurtna raamatukogu 2017. a esoteerikaalaste raamatute nõudluse kasv vaibus 2018. aastal. Kõige vähem tuntakse huvi põllumajanduse (63) ja usuteaduse vastu.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

2018. a lisandus kogu maakonna fondidesse 42065 raamatut. Erinevaid nimetusi sellest 35713.

Kogu teavikute juurdekasvust on see 96,38%. Annetuste osakaal eksemplaride arvust on 12,34%.

Keskraamatukogudest sai võrreldes eelmise aastaga oluliselt rohkem raamatuid Narva (+4121 eks) ja Sillamäe (+3743 eks) Keskraamatukogu. Jõhvi Keskraamatukogu sai 100 raamatut rohkem. Kohtla-Järve keskkogu sai 347 raamatut vähem.

Maakogud said peaaegu kõik rohkem raamatuid kui 2017. a. Osaline panus oli selles ka Kultuuriministeeriumil, kes toetas EV100 sarja raamatute jõudmist raamatukogudesse.

Ostetud raamatu keskmine hind oli 7,63€. (2017.a. 9,03€).

Kesk- ja linnaraamatukogudes 7,12€ (2017.a. 8,16€)

Maaraamatukogudes 11,13€ (2017.a. 10,89€)

Maaraamatukogude ja kesk- ning linnaraamatukogude keskmist hinda eelmise aastaga hästi

võrrelda ei saa, kuna maakogude hulgast on kolm (end Vaivara vald, nüüd N-Jõesuu linn) raamatukogu aruandeaastal linnaraamatukogude arvestusse läinud.

Kesk- ja linnaraamatukogude madalam keskmine hind tuleneb paljuski (Kiviõli, K-Järve) või enamuses (Narva-Jõesuu, Sillamäe, Narva) venekeelsest kirjandusest, mille hind on tunduvalt madalam kui eestikeelsel.

Üldise keskmise hinna langusele aitas kaasa kevadel alanud hulgitarnijate hinnasõda, mis käis stiilis „kord Vestmann all ja Piibelet peal, siis jälle Piibelet all ja Vestmann peal“.

Osad maakogud (tublimad Pagari, Kuremäe, Voka, Sonda) kasutasid aktiivselt sooduspakkumisi. Keskkogudel on üldjuhul raamat juba kohe pärast ilmumist ostetud. Allahindlustele ei saa alati lootma jääda, sest mõnedel nimetustel on tiraažid väga väikesed ja saavad kiiresti otsa.

Olgina raamatukogu soetas aasta lõpus järelkomplekteerimise käigus hea hulga venekeelset reiskirjandust ja klassikateoseid.

Maakogud on muutumas fondi sisult väga eriilmelisteks, sest juba aastaid püüavad naaberraamatukogud dubleerimist vältida.

Sellest tulenevalt on ühe nimetuse eksemplaarsus maakonna peale tuntavalt langenud.

Üldiselt ostavad Jõhvi ja Kohtla-Järve Keskraamatukogu raamatuid (osakonna kohta) 1 eksemplaris. Lugejanõudluse kasvades on Kohtla-Järve võimalusel eksemplare juurde ostnud. Sama on mõnede nimetuse puhul teinud ka Jõhvi, aga on kasutanud ka hetkelise lugemishuvi tõusu leevenduseks maakogudest RVLi teel tellitud eksemplare.

Jõhvi Keskraamatukogus osteti oktoobris järeltellimusena juurde kooli kohustuslikku (soovituslikku) kirjandust. 2019. a on vaja uuendada tehnika ja täppisteaduste alaseid raamatuid nii eesti kui vene keeles. Samuti on Kohtla-Järve kooliprogrammi toetavate raamatute eksemplaarsust suurendanud.

Jõhvi raamatukogu vajaks osa õppekirjandust (pedagoogika-, õiguslane) vähemalt 2 eksemplaris, kuna vastava kirjanduse soovijatel on seda tavaliselt üheaegselt ja kiiresti vaja.

Senisest enam on vajadus inglisekeelse (noorte) ilukirjanduse järgi.

Sillamäe raamatukogul on suureks probleemiks vene keelde tõlgitud eesti lastekirjanduse nappus.

Narva Keskraamatukogu pööras erilist tähelepanu lasteosakonna kogu komplekteerimisele. Sellele lugejarühmale osteti arendavaid interaktiivseid raamatuid ja illustreeritud lastekirjanduse klassika teoseid.

Ilu- ja lastekirjanduse osakaal juurdetulnud raamatute hulgast oli 73,6%. Keskkogudel 72,8, linnakogud (Kiviõli, N-Jõesuu) 79,7 ja maakogud ja maakogud 73,9%.

Keelte järgi raamatute juurdetulek:

Eesti keeles 13032 eksemplari

Võõrkeeltes 29033, sellest vene keeles 28806 eksemplari

Maakonna eripärast lähtudes on ülekaalus venekeelse raamatu juurdetulek:

Sillamäe Keskraamatukogus 90,45% (2017.a. 94%)

Narva Keskraamatukogus 89,6% võõrkeelset (2017.a. 89%)

Kohtla –Järve Keskraamatukogus 64% võõrkeelset (2017.a. 71%)

Jõhvi Keskraamatukogus 33,9 % võõrkeelset (2017.a. 29%)

Linnaraamatukogudest on Narva –Jõesuu võõrkeelse juurdetuleku protsent 57,9% (2017. a 67% ja Kiviõlis 70,68 (2017. a 68%)

Narva-Jõesuu venekeelse kirjanduse 12% langus tuleneb jällegi ühinenud raamatukogudest, millest Sinimäe raamatukogu juurdetulnud raamatud on valdavalt eestikeelsed ja Vaivara pooleks eestikeelsetega.

Jõhvi raamatukogus komplekteeris lasteosakond tavapärasest rohkem venekeelset kirjandust.

E-raamatuid ostetud ei ole. Jõhvis ja Narva-Jõesuus on e-lugeritesse laetud autorikaitse alt vabanenud ja vabalt saadaval e-raamatud. Jõhvi lasteraamatukogu on suunanud õpilasi lugerites olevat klassivälilist kirjandust lugema, aga ikkagi on huvi nende vastu väga tagasihoidlik. 2018. a laenutati e-lugereid vaid 2 korda.

Paljud venekeelsed e-raamatud on internetist tasuta kättesaadavad. Seda võimalust kasutavad lugejad aktiivselt ilma raamatukogu vahendusega.

Üleüldine nõudlus e-teavikute järele puudub.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel on põhimõtteks, et kättesaadav oleks Eestis ilmuv perioodika, v.a väheväärtusliku sisuga väljaanded. Tellitakse enam huvipakkuvaid väljaandeid. Võõrkeelset perioodikat komplekteeritakse lugejate soove arvestades vastavalt vajadusele ning võimalusele. Perioodikat soetati maakonna raamatukogudesse kokku 1540 aastakäiku, sellest 1188 ajakirju ja

352 ajalehti

Ajakirjandust laenutati maakogudes kohati rohkemgi kui raamatuid.

Populaarsemad ajakirjad olid laenutuste järgi Naisteleht, Eesti Naine, Imeline Ajalugu, Maakodu, Kodutohter. Laste hulgas Täheke, Barbie, Том и Джерри. Suurenenud on teadust tutvustavate ajakirjade laenutused.

Ajalehtedest olid populaarsemad Õhtuleht, Maaleht, Postimees, Eesti Ekspress ja Põhjarannik.

Kahjuks pidi Maidla raamatukogu rahapuudusel loobuma ajakirja Imeline Ajalugu tellimisest.

Venekeelsete lugejate hulgas olid populaarsed Argumentõ i Faktõ, Semja, Огонек, МК-Estonia.

Kultuuriperioodika oli suuremates raamatukogudes tellitud, aga nende laenutused jäid tagasihoidlikuks. Nt. 2017. aastal ajakirjade laenutustes 25-ndal kohal olnud Täheke on 36. kohale langenud. Loomingu Raamatukogu ostsid mõned raamatukogud ka üksiknumbritena. Ajakiri Raamatukogu oli jätkuvalt maakogudele tellitud Jõhvi keskraamatukogu poolt koondtellimusena riigirahast.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid saadi juurde 244 eks (2017. a 142), sellest 192 keskkogudesse, 2 linna- ja 50 maakogudesse.

Rohkem soetasid Narva Keskraamatukogu (100, neist 96 audioraamatut), Sillamäe (53) ja Jõhvi (30, millest pooled olid koduloolise tähtsusega video- ja helisalvestised).

Püssi raamatukogu sai annetuseks 38 eksemplari „Eesti filmiklassika“ DVD-sid.

Elektroonilisi teavikuid lisandus 8, kõik Kohtla-Järve raamatukogus.

Sillamäe raamatukogu elektrooniline kogu koosneb kodulooandmebaasi alla laetud digitaliseeritud raamatute osadest ning perioodika artiklitest, 2018. a liideti 271 sisuüksust.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Inventuur toimus Iisaku, Kurtna, Kohtla-Nõmme ja Toila raamatukogus. 2019. a on see kavas Sonda, Tudulinna ja Kuremäe raamatukogus. Teised maakogud plaanivad veel järgmise aasta jooksul tegeleda aktiivselt fondi puhastamisega ja pärast seda teha inventuur.

Maaraamatukogudes kustutati aruandeaastal 40362 arvestusüksust (2017. a 35041).

Kohtla-Nõmme raamatukogus kanti maha 21657 teavikut. Sellesse raamatukokku oli aastate jooksul kokku kogunenud nelja erineva raamatukogu fond. Seetõttu oli palju topelteksemlare. Seoses raamatukogu kolimisega uutesse ruumidesse, kanti kõik üleliigne ja aegunud maha. Kahjuks läks kolimise käigus kaotsi ka uuemat kirjandust.

Toila raamatukogu inventuuri käigus kanti maha 6355 eksemplari raamatuid, mis moodustas 41% raamatukogu fondist. Nii suure mahakandmise põhjuseks oli see, et inventuuri käigus vaadati kriitiliselt üle kogu fond ja kanti maha palju aegunud kirjandust.

Linnaraamatukogudest Narva-Jõesuu linna raamatukogudes kustutati 2821 teavikut ja Kiviõlis 3442 (2017. a 730) teavikut.

Keskraamatukogudes kustutati 46937 teavikut s.t 6893 vähem kui 2017. a. Suurim kustutaja oli Narva Keskraamatukogu (30139 eks). Seal ühendati kunsti- ja tehnikaosakond. Fondi korrastamine toimus ka Energia haruraamatukogus. Järgnes Kohtla-Järve (8537 eks).

Jõhvi Keskraamatukogu kustutas 7772 eks ja Sillamäe 489 eks.

Sillamäe raamatukogul oli suur kustutamine 2017. a, kui toimus kolimine uutesse ruumidesse.

Paljud raamatud leidsid ka taaskasutuse. Jõhvi Keskraamatukogu korraldas jätkuvalt kaks korda aastas tasuta raamatute laata. Raamatuid annetati ka koolidele, lasteaedadele või lastekodule. Jõhvi raamatukogul õnnestus väike osa liigseid raamatuid müüa.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Suuri muudatusi 2018. aastal ei olnud, pakuti traditsioonilisi raamatukoguteenuseid: kojulaenutust, kohallugemist, RVL-i ning interneti kasutamist. Raamatukoguteenust kasutas maakonnas tervikuna 20,4% elanikest, külakogudes 19,5%. Kõige madalam hõlve oli Sakal (4,6%), mille tegelik teeninduspiirkond on kordades väiksem kui talle määratud endise Kohtla valla territoorium. Kõige kõrgem hõlve oli linnadest Sillamäel (37,2%) ning maakogudest Iisakus (32,5%) ja Kurtnas (31,6%). Kasutajatest oli täiskasvanuid maakonnas tervikuna 68%, külakogudes 76,5 %. Enamikes raamatukogudes on võimalik teha koopiaid ja on printimisvõimalus. Lisateenused on valdavalt tasulised ja tasutakse vastavalt kehtestatud hinnakirjadele. Endiselt abistatakse inimesi veebiteenuste osas: pangatehingutel, tulu- ja tervisedeklaratsioonide täitmistel, CV-de koostamistel jm. Muukeelsetel inimestel aidatakse orienteeruda Eesti seadusandluses tutvustades portaali Riigi Teataja.

Postiteenust pakutakse Tammiku, Saka, Olgina, Kohtla-Nõmme, Voka, Sinimäe ja Mäetaguse

raamatukogudes.

Mäetaguse raamatukogu juhataja sõnul on raamatukogutöö muutunud teisejärguliseks, kuna postipunkti külastatavus on päris suur. Pagaril jääb samuti raamatukogutööks küllaltki vähe aega, kuna raamatukoguhoidja kohuseid täidab osalise tööajaga seltsimaja juhataja. Tammiku, Tudulinna ja Alajõe raamatukogud tegutsevad ka valla infopunktina, kus inimesed saavad esitada avaldusi ja saada infot vallavalitsuse tegevuse kohta.

Soonurme, Kurtna ja Vaivara raamatukogud pakuvad teenusena saali üürimist. Kuremäe raamatukogu saalis saavad soovijad läbi viia eraüritusi ja koosolekuid, vaadata filmi. Sinimäel sõidutatakse koostöös sotsiaalosakonnaga iga kuu teisel neljapäeval valla inimesed raamatukokku, kus nad saavad ise endale meelepärase lugemisvara valida. Narva-Jõesuu raamatukogu lõpetas 2018. a suvel sõidupiletite vahendamise, kuna maakonnas kehtestati tasuta transport.

Kogemus näitab, et erinevate teenuste, näiteks postipunkti, piletite müügi jm pakkumine raamatukogus suurendab külastuste arvu. Inimesed, kes muidu ei satukski raamatukokku, avastavad näiteks postipaki järele tulles raamatukogude võimalused ning neist võivad saada lugejad.

Kuremäel telliti raamatutele vöotkoodid ja vöotkoodilugeja, mis hoiab aega kokku nii raamatute vormistamisel kui laenutamisel. Alutaguse vald on vötnud eesmärgiks kõigil raamatukogudel lõpetada inventariraamatute pidamine ja minna üle vöotkoodidele.

Lugejate rahulolu-uuringuid aruandeaasta jooksul maakogudes läbi ei viidud.

Jõhvi Keskraamatukogu

2014. aastast laenutab raamatukogu kasutajatele e-lugereid. Kahjuks on neid laenutatud vähe: viie aasta jooksul on kolme e-lugeri laenutatud vaid 22 korral, sh eelmisel aastal kaks korda. Üheks põhjuseks on kindlasti lugerites puuduv kaasaegne kirjandus. Uute e-raamatute ostmiseks puudub ka nende lugemis- ja laenutuskeskkond.

Tänu PRIA projektile sai raamatukogu raamatute tagastuskasti, mis valmistati erijooniste järgi koos uue välisusega. See võimaldab lugejatel tagastada raamatuid ka väljaspool raamatukogu lahtiolekuaega ning ka lugemissaali ürituste ajal, mil raamatukogu on suletud. Aasta jooksul kasutati seda võimalust väga aktiivselt.

Tasulise teenusena rendib raamatukogu välja seminarisaali. Kahjuks mahutab saal, kus viiakse läbi ka maakonna raamatukogutöötajate seminare, max 25 inimest ja on läbikäidav. Samas ei ole Jõhvi linnas väikeseid koolitusruume just palju, nii et raamatukogu saali rentimisel on tekkinud

püsi kliendid, nt koolitusfirma Algus keelekohvikute läbiviimiseks.

Eelmisel aastal viis Tallinna Ülikooli digitehnoloogiate instituudi üliõpilane raamatukogus läbi rahuloluuringu. Küsitluses osales kokku 230 18-aastast ja vanemat raamatukogu kasutajat, mis moodustas 12,7% täiskasvanute kasutajate koguarvust (1809). Teenuste kasutamise küsitlusest selgus, et 97% vastajatest laenasid koju raamatuid või perioodikat, 30% vastajatest osalesid üritustel ja näitustel ning 25,7% lugesid lugemissaalis ajalehti ja ajakirju. 8-12% vastanutest printis ja/või skaneeris, tegi koopiaid infoallikatest ja kasutas raamatukogus asuvaid arvuteid. Väga väike osa vastajatest kasutas koduteenindust (1,7%), samuti RVL-i teenust (0,4%) ja osales arvutikoolitustel (0,4%).

Küsitlus näitas, et raamatukogu pakub teenuseid, mis vastavad igas vanuses inimeste vajadustele. Samuti võib järeldada, et raamatukokku jõudnud inimesed tunnevad, et kogu kasutamine on mugav, sest nad on seal käinud juba mitu aastat, mõned isegi rohkem kui 10 aastat.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Tasuliste teenustena pakutakse koopiaid valmistamist, skaneerimist, internetist trükkimist. Kuna teaviku eksemplaarsus on jäänud väiksemaks ja igasse harukogusse ei tellita kõiki nimetusi, siis sellest tingitult kasutatakse pidevalt süsteemisest laenutamist. Aasta alguses viidi KRK lugemissaali lugejate hulgas läbi küsitlus nende lugemiseelistuste kohta, et milliseid ajakirju ja ajalehti nad tahaksid lugeda. Sellega arvestati 2018. a plaanide koostamisel. Samuti viidi lugejate hulgas läbi küsitlus, millistel teemadel soovitakse üritusi korraldada ja milliste inimestega soovitakse kohtuda.

Liigialasest kirjandusest laenutati nagu eelmistelgi aastatel kõige rohkem eesti keele õpikuid - "Igapäevane eesti keel", "Kõik on korras!" jt. Neile järgnesid S. Hirsjärvi "Uuri ja kirjuta" ning O. Raunam "Joonistamise ja maalimise õpik". Kui jätta välja keeleõpikud ja laste kohustuslik kirjandus, siis edetabeli tipus on väliskirjandusest N. Thayer "Külaliskamaja" ning M. Richmond "Abielupakt", eesti kirjandusest laenutati kõige rohkem V. Afanasjevi "Serafima ja Bogdan" , K. Pautsi "Tulekandja", A. Lembitu "Katlakütja, kelner ja operatiiv-töötaja" jt. Vene keeles loeti peale keeleõpikute С. Логинова "Криминальная Эстония". Ilukirjandusest olid populaarsed vene autorite põnevusromaanid.

Lastekirjandusest loeti lisaks kohustuslikule kirjandusele kõige rohkem J. Wieslanderi, S. Nordqvisti, F. Simoni raamatuid. Eesti kirjandusest olid loetavamad E. Petrone, I. Tomuski, R. Reinausi, K. Priilinna teosed.

Terve detsembrikuu võis meie raamatukogudesse tagastada raamatuid viivisevabalt. Võlglastele helistati, saadeti e-maile, samuti ilmusid artiklid kohalikus pressis, info oli üleval ka kodulehel ja FB-s.

Sillamäe Raamatukogu

Raamatukogu funktsioonid laienevad iga aastaga. Lisaks oma põhiteenustele on raamatukogu linna elanike jaoks kultuuri-, õppimis-, harrastustegevuse- ja vaba aja veetmise koht.

Kasvav külastatavus näitab, et raamatukogul on linna kultuurielus oluline osa. Ta on avatud huvitavatele algatustele ja koostööle teiste asutuste ning eraisikutega.

Keskraamatukogu uus asukoht on kasutajate kaasamiseks soodne, sh liikumispuudega inimestele. Samuti muutus paremaks kogude kättesaadavus lugejale, kuna kõik kogud on avariilistel.

Raamatukogu peab jätkuvalt oluliseks pidevat raamatukoguteenuste ja ürituste reklaami.

Veebilehe ja M-RIKSi abil saab kasutada e-teenuseid: reserveerida teavikuid, pikendada laenutusi, teha otsingut raamatukogukataloogist jne.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Avalik teave on kättesaadav ka valdade veebilehtedel. Lisaks on paljudes kohtades vallalehed. Raamatukogu on üldjuhul kogu kohaliku elu puudutava informatsiooni vahendaja.

Avatud internetipunktid on olemas kõikide raamatukogude juures. Selle kasutamine on eri paigus erinev, kuid valdavalt täheldatakse kasutamise langust. Internetipunkti olemasolu on siiski vajalik just erinevate e-teenuste kasutamiseks.

Jõhvi Keskraamatukogu

Raamatukogus on tasuta internetiühendus, mis tagab juurdepääsu avalikule teabele. Teabe otsijale on põhiliselt abiks bibliograaf ja lugemissaali töötaja, seda eriti Riigi Teataja kasutamisel. Lugemissaalis on väljas aruteluks valla detailplaneeringud, volikogu otsused ja määrused. Lasteosakonna infotahvliitel on üleval noortele oluline info mitmesugustest noorteüritustest, konkurssidest, noortevahetustest ja projektidest.

Lugemissaalis on neli AIPi arvutit ning on võimalik kasutada ID-kaardi lugejat kõigis arvutites.

Kuigi AIPi kasutamine on 2017. aastaga võrreldes vähenenud – 2017. aastal 2514 kasutajat, 2018. aastal 2172 kasutajat - on olukord kaugel sellest, et AIPi poleks vaja.

Lasteosakonnas asuva kahe AIP arvuti kasutamine on vähenenud, sest arvutid on aeglased ja vanad. Raamatukokku kogunetakse oma telefonidega ja mängitakse omavahel.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Keskkogus ja haruraamatukogudel on kokku 46 arvutit, neist lugejate kasutuses avaliku teabe kättesaamiseks 15. WiFi võrgu kasutamisevõimalus on Keskraamatukogu peamajas, lugemissaalis, lasteosakonnas ning Ahtme haruraamatukogus. Raamatukoguhoidjad õpetavad lugejaid kasutama lugejaandmebaasi URRAM, artiklite andmebaas DIGAR ja teiste raamatukogude elektronkatalooge.

Sillamäe Raamatukogu

Raamatukogus on tagatud juurdepääs avalikule teabele, kohaliku omavalitsuse ja riigi e-teenustele. Kohapeal on võimalik saada esmast arvutiõpet – infootsing, elektronpost, e-teenused.

Jätkuvalt abistatakse inimesi CV-de koostamistel, pangatehingutel, tuludeklaratsioonide täitmistel jm.

Kasutajaid aidatakse orienteeruda Eesti seadusandluses, tutvustades portaali Riigi Teataja ja venekeelset õigusinfosüsteemi EstLex.

Sillamäe linna avalik teave on kättesaadav linnavalitsuse veebilehel. Raamatukogutöötaja on üldjuhul informatsiooni vahendaja.

AIPi ja Wi-Fi võimalusi kasutavad aktiivselt ka linna külalised, turistid.

Kokku kasutasid külastajad AIPi teenuseid aasta jooksul 1701 korda (2017.a – 1530).

Narva Keskraamatukogu

AIP arvuteid on 4 tehnikakirjanduse osakonnas ja 4 lasteosakonnas ning 8 sülearvutit MakerLab'is. Võrreldes 2017. aastaga on kasutajate arv suurenenud. Põhjuseks on arvutite osaline väljavahetamine ning ühe arvuti paigaldus Energia haruraamatukokku.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2017	Lugejad 2018	Muutus (+-)*

Linna/maak. rmtk	31148	29087	-2061
Sh keskk	2603	2783	+180

*Peale haldusreformi

Raamatu- Kogu	Külastused 2017	Külastused 2018	Muutus (+)*	Virtuaal- külast. 2017	Virtuaal- külast. 2018	Muutus (+)*
Linna/maak. rmtk	450138	415713	-34425	96350	27835	-68515
Sh keskk	36002	36545	+543	5814	1497	-4317

*Peale haldusreformi

Raamatu- Kogu	Laenut-d 2017	Laenut-d 2018	Muutus (+)*	Päringud** 2017	Päringud** 2018	Muutus (+)*
Linna/maak. rmtk	998601	918471	-80130	19331	22067	+2736
Sh keskk	78132	77920	-212	363	357	-6

Põhinäitajad on maakonnas languses. Arvud on langenud nii linna kui külakogudes. Suuri üldistusi ja analüüsi aruandeaasta statistiliste näitajate põhjal teha ei saa, kuna haldusreformi tagajärjel vähenes maakonna raamatukogude arv 5 võrra.

Külastuste langusel võib olla paikkonniti täiesti erinevad põhjused. Mõju avaldab mingi teenuse kadumine nt. Narva-Jõesuu külastuste languse põhjuseks võis olla asjaolu, et alates juulikuust ei väljastanud raamatukogu seoses tasuta transpordiga enam pensionäridele bussisõidukaarte. Teiseks põhjuseks oli Internetipunkti sulgemine. Külastused vähenesid ka laste seas. Lapsed eelistasid külastada samas majas asuvat noortekeskust, kus on heledad ja avarad ruumid ning sealsete huviringide tööst noorte juhendajate eestvedamisel võtavad lapsed huviga osa.

Sinimäel on laenutuste ja külastajate hulk kasvanud suuresti seetõttu, et ollakse kooliga ühes majas. Ka Tudulinna on tõusnud külastuste arv, sest eelmisel aastal koliti koolimajja. Mäetagusel on täiskasvanute külastused tõusnud postipunkti külastajate arvelt. Lapsed külastavad seal rohkem internetipunkti ja veedavad aega bussi oodates. Püüdis kasvas külastuste arv tänu soetatud kahele uuele arvutile.

Virtuaalkülastused näitavad suurt langust, kuid tegelikult on see ekslik. Põhjus on selles, et Narva

Keskraamatukogul sattus statistilisse aruandesse ekslikult virtuaalkülastuste arvuks 0, kuid tegelikult oli see arv 117092.

Jõhvi Keskraamatukogu

Rõõmu teeb see, et külastuste arv kasvas 543 võrra. Laenutuste arv on jätkuvalt languse trendis. Külastuste arvu tõusu üheks põhjuseks on kindlasti ürituste arvu suurenemine, millest mitmed püstitasid osavõtjate arvu poolest rekordeid.

Külastuste arvu suurenemine võib olla seotud ka Nukitsa konkursiga, mille käigus toimub lastekirjanduse põhjalik tutvustamine põhikooli kõigile astmetele. Samuti laenutati mitmeid suuri näitusi väljapoole raamatukogu. Virtuaalkülastuste arvu suur langus on tingitud sellest, et raamatukogu kodulehe loendur ei töötanud mitu kuud. Kasutajate arvu tõus 180 võrra on tõenäoliselt tingitud Urrami statistika muutumisest.

2018. a registreeriti 357 infopäringut, mis samas suurusjärgus eelmise aastaga. Kliente huvitasid enam tasuta ühistranspordi võimalused ning sõidugraafikud. Otsiti ka artikleid ja seadusi, viimaseid enamasti venekeelseid. Materjali oma tööde jaoks otsisid ka õpilased ja üliõpilased ning sooviti URRAMI, ESTERI, DIGARI andmebaaside kasutamise tutvustamist. Samuti toimus klientide abistamine digilugu.ee ja riik.ee saitide kasutamisel. Pangatoimingute läbiviimiseks tuli lugejaid juhendada ka ID-kaardi kasutamisel.

Jõhvi Keskraamatukogu koostas eelmisel aastal enim laenutatud eesti kirjanduse edetabeli liites kõigi Ida-Virumaa rahvaraamatukogude andmed.

2018. a eesti kirjanduse laenutuste TOPP- 10 maakonnas oli:

1. Vahur Afanasjev. Serafima ja Bogdan (243 laenutust)
2. Katrin Pauts. Hull hobune (161 laenutust)
3. Eva Koff. Sinine mägi (150 laenutust)
4. Leelo Tungal. Naisekäe puudutus ehk Seltsimees laps ja isa (139 laenutust)
5. Erik Tohvri. Sõbrad ja hallikirju koerake (138 laenutust)
6. Mart Sander. Litsid: Teine raamat (137 laenutust)
- 7.-8. Katrin Pauts. Tulekandja (136 laenutust)
- 7.-8. Rein Sikk. Minu Virumaa: üks poiss, üks vanne, üks maa (136 laenutust)
9. Mart Kadastik. Luikede järv (130 laenutust)

10. Mart Sander. Litsid: Esimene raamat/naiste sõda (117 laenutust)

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Eelmisel aastal tõusid kõik näitajad v.a. külastuste arv. Tõusnud on lugejate arv, seda nii täiskasvanute kui ka laste hulgas. Suurenenud on laste külastuste arv, samal ajal kui täiskasvanutel on see mõnevõrra langenud. Laenutuste arv kogu süsteemis on suurenenud 22177 laenutuse võrra. Osakondadest on laenutuste arv suurenenud Ahtme ja Oru HRK ning KRK lugemissaalis.

Infopäringute arv suureneb igal aastal. Kokku oli süsteemis 13995 päringut. Päringuid tehakse paljudel erinevatel teemadel. Näiteks: loodusliku hambapasta valmistamine, Eesti viipekeelest, 60.-70. - ndate fotod Kohtla-Järvest, venelaste osast Eesti Vabariigi loomisel, etnograafia kui uurimisviis jne.

Sillamäe Raamatukogu

Vaatamata sellele, et Sillamäe linna elanike arv vähenes 323 inimese võrra, raamatukogu kasutajate arv kasvas 157 inimese võrra, külastuste arv kasvas 6186 võrra.

2018. aastal oli linna elanike arvuks 13419 (2017. a -13742) inimest, neist raamatukogu kasutajaid 4997 inimest, st 37% (2017. a 4840, st 35%) linna elanikest.

Külastusi ühe kasutaja kohta (v.a virtuaalkülastused) oli 2018. aastal 14 (2017. a 13), laenutusi 28 eks. (2017.a 31 eks.). Kasvas perioodika laenutuste arv, 2018.a laenutati 14398 eks. (2017. a 9433 eks.).

Seoses uue raamatukogu avamisega vähenes haruraamatukogu kasutamine. Kõik näitajad on suures miinuses. Samal ajal uues raamatukogus need kasvasid.

Kasutajate ja külastuste üldarv võrreldes möödunud aastaga on suurenenud.

Probleemiks jääb teismeliste lugemisele kaasamine. Raamatukogu üritustel osalevad nad hea meelega, kuid raamatuid laenutada ei soovi.

Probleemiks on endiselt mitteadekvaatsed raamatukogu külastajad, kes segavad teisi ja ei reageeri raamatukoguhoidja märkustele.

Infopäringute üldarv langes. Keskraamatukogus see kasvas, haruraamatukogus vähenes tunduvalt. Põhjus on peamiselt selles, et juhtkond ei kontrollinud haruraamatukogu infopäringute registreerimist. See viga tuleb 2019. aastal parandada.

Narva Keskraamatukogu

Raamatukogu teenuseid kasutas 10537 lugejat (17,96% elanikest), kellest 38,4% (2017. a 39,3%) olid lapsed. Külastusi oli 138250. Ühe kasutaja kohta oli 10,98 külastust (2017. a 11,09). Koju laenutati 253459 raamatut, ajakirja, heli- ja videosalvestist. Laenutuste arv langes võrreldes eelmise aastaga 18,73%. Kojulaenutusi ühe elaniku kohta oli 4,32 (2017. a 5,04), ühe kasutaja kohta 24,05 (2017. a 24,14), ühe laenaja kohta 35,05 (2017. a 36,83). Koju laenutatud teavikutest 8,77% olid eestikeelsed ja 90,37 % venekeelsed. Plukirjanduse osa laenutatud teavikutest moodustas 77,79%. Lisaks keeleõpikutele loeti eesti kirjandusest kõige rohkem järgmisi raamatuid: Reinla, A. „Pätu“, Pervik, A. „Kunksmoor, Kunksmoor ja Kapten Trumm“, Luts, O. „Kevade“, Pervik, A. „Kollane autopõrnikas sõidab ringi“, Raud, E. „Kalevipoeg“, Kivirähk, A. „Leiutajateküla Lotte“. Vene keeles eelistati järgnevaid teoseid: Яхина, Г. „Зулейха открывает глаза“, Метлицкая, М. „Можно я побуду счастливой“ ja „Миленький ты мой“, Устинова, Т. „Сто лет пути“ ja „Вселенский заговор“, Логинова, С. „Криминальная Эстония“. Populaarseimad eestikeelsed perioodikaväljaanded olid „Kroonika“, „Eesti Naine“, „Horisont“, „Kodutohter“, „Kodu & Aed“ ja venekeelsed „Вестник ЗОЖ“, „Мой прекрасный сад“, „Караван историй“, „Спид-Инфо“, „О чем врачи вам не говорят“, „Лиза“.

Lugejate bibliograafiline teenindus jaguneb üldiselt kaheks: traditsiooniline, kus päring esitatakse kohapeal ning päringule leitakse kohe vastus, ning üha leviv e-teenindus, kus päring esitatakse e-maili kaudu või kasutades raamatukogu kodulehel valikut „Tagasiside“.

Infopäringutele vastamisel kasutatakse põhiliste allikatena raamatukogu e-kataloogi, e-kataloogi ESTER, seadusandlike dokumentide andmebaasi Estlex ja erinevaid interneti ressursse. Efektive bibliograafiline töö põhineb e-kataloogi korrastatusel. 2018. aastal esitati 1478 infopäringut. Mõned näited: Деятельность Красного Креста в Эстонии, Численность и национальный состав населения Ида-Вирумаа в 1991-2017 гг.

Reeglina on päringud muutunud erialaselt ühelt poolt väga kitsapiirilisteks, teiselt poolt interdistsiplinaarseteks, olles mitmete ainevaldkondade kokkupuutepiiril. Lisaks tudengitele ja aineõpetajatele on päringute esitajate hulgas õpilased, kes kirjutavad koolides üha keerulisemaid uurimistöid ja referaate.

4.3 RVL teenindus

RVL teenuse kasutamine on jätkuvas tõusujoones. 2018. a oli RVL välja 2630 (2017. a 2683 eks) ja RVL sisse 2957 (2017. a 2723 eks).

Suurimad RVL väljaandjad on keskkogudest Jõhvi (Tammiku) ja maakogudest Alajõe. Maakogudest on aktiivsemad RVL sisse kasutajad Iisaku, Püssi, Sonda, Kuremäe ja Voka raamatukogud.

9 maakogu pole teistelt raamatukogudelt tellinud ühtegi raamatut, 6 raamatukogu pole saanud ühtegi tellimust. Enamik raamatukogusid hangivad fondis puuduvad teavikud naaberkogudest ja keskraamatukogust (Voka, Kuremäe, Lüganuse, Toila, Pagari, Kiikla, Sonda, Maidla, Narva-Jõesuu, Tammiku). Üksikute venekeelsete lugejate soovide täitmiseks kasutatakse RVLi - Iisaku Alajõe raamatukogust, Voka, Kiikla, ja Tudulinna Jõhvi Keskraamatukogust. Voka raamatukogu teeb RVLi põhiliselt kahele sihtrühmale. Üks grupp lugejad, kellele on vaja palju armastusromaane ja teine grupp laia lugemishuviga lugejaid, kellele on tarvis rohkem erinevat liigikirjandust, aga selle soetamiseks endal raha napib. Õppekirjandust või muud populaarteaduslikku kirjandust tellivad ka teised maakogud valdavalt Jõhvi Keskraamatukogust.

Oma maakonna piires toimetatakse raamatud kätte vabatahtlike abiga ja nõ käest kätte raamatukoguhoidjate seminaridel. Vahel käivad maaraamatukoguhoidjad ise keskraamatukogust tellitud raamatuid ära toomas. Kahjuks takistab RVLi kasutamist oma maakonna piires transpordi puudus, sest lugeja soovib tihti teavikut kätte saada kiiresti. Näiteks Mäetaguse raamatukogu kasutajad eelistavad pigem ise raamatutele teisse raamatukokku järgi minna, sest nii saavad nad selle kiiremini kätte.

Iisakus kasutasid RVLi teenuseid eeskätt kõrgkoolide õppurid, kelle jaoks telliti vajaminevaid teavikuid Eesti Rahvusraamatukogust, Tallinna Ülikooli Akadeemilisest Raamatukogust ja Tartu Ülikooli Raamatukogust. Viimasetel aastatel on õppijate arv vähenenud.

RVL-i laenutused fikseeritakse raamatukoguprogrammis, kuid Urrami-välised tellimused ka käsikirjaliselt.

Jõhvi Keskraamatukogu

2018. aastal saadi tellimusi kokku 1530, mis on praktiliselt eelmise aasta tasemel. Teistelt raamatukogudelt telliti 1698 teavikut, mis on 982 võrra rohkem kui 2017. a.

RVL sisse kasutab aktiivselt Jõhvi raamatukogu Eakate päevakeskuses asuv laenutuspunkt. Tihe omavaheline RVL toimub ka Kohtla-Järve raamatukoguga. Jõhvi raamatukogu tellis RVL kaudu nii mõnigi kord maakogudest abieksemplare, leevendamaks pikka järjekorda oma raamatukogus.

Lasteosakond tellib RVL-i teel raamatuid küllatki harva, sest läheduses on kaks suuremat raamatukogu lasteosakonda, kuhu lapsevanemad on nõus koheselt pöörduma. Eelmisel aastal telliti maakogudest koolikohustuslikku kirjandust.

Lugejate rahuloluuuringust selgus, et enamus lugejaid (54,8%) peab RVL-i võimalust väga oluliseks. 21,7% vastajatest leidsid, et RVL-i teenus pole nende jaoks oluline.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Kogu süsteemi peale kokku oli RVL laenutusi: RVL välja – 490, RVL sisse – 356.

RVL võimalust kasutasid keskraamatukogu, lugemissaal, Ahtme ja Sompa HRK.

Keskraamatukogu laenusoskonnast laenutati välja 335 teavikut. Eesti erinevatest raamatukogudest telliti peamiselt venekeelset ilu- ja liigikirjandust. Ida-Virumaa raamatukogudest vahetati teavikuid Jõhvi, TalTech Virumaa Kolledži, Kiviõli Linnaraamatukoguga, Narva-Jõesuu ja Narva keskraamatukoguga. Mujalt Eestist olid tellijateks Lääne Maakonna ja Põlva keskraamatukogud.

Sillamäe Raamatukogu tellis RVLi teel 2 raamatut Rahvusraamatukogust.

Narva Keskraamatukogu

Teistelt raamatukogudelt telliti 4 ja välja saadeti 2 raamatut. RVL teenuse mahtu mõjutab lugejate nõudlus ja Narva linna kompaktsus - inimesed tulevad ise keskraamatukokku raamatutele järgi. RVL-i teenust väljaspool linna mõjutab postiteenuse hind.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

2018. aastal oli läbivaks teemaks Eesti Vabariigi 100.aastapäev ja kultuuripärandi aasta. Kõikides raamatukogudes toimusid aastapäeva üritused ja näitused.

Narvas projektid „Tuttav ja tundmatu Eestimaal“, „100 luuletust Eestimaast“.

Sillamäel koos Sillamäe Eesti Põhikooliga „Vanad geograafiaõpikud ja raamatud Eestimaast“.

Kohtla-Järvel „Esivanemate pärand - kallis aare“, „Kaunid eesti rahvarõivad sõnas ja pildis“.

Jõhvis koostöös Jõhvi Põhikooli ja Jõhvi Muuseumi Seltsiga näitused „Vanad Eesti lasteraamatud“, „Loetud 1918-2018“. Kaitseliidu 100.aastapäeva puhul meisterdati Alutaguse malevaga lindudele pesakaste, räägiti Kaitseliidu ajaloost ja tutvustati sõduri rännakvarustuse kasutamist metsas ning valmis Eesti esimese soomusauto „Estonia“ pabermakett.

Iisakus loeti lasteaialastele ette luuletusi Eestimaast. Kurtinas loeti koos lasteaialastega aasta jooksul 100 tundi Eesti sünnipäeva auks lasteraamatuid. Mäetagusel tutvuti raamatukogu 100-aastase ajalooga. Narva-Jõesuus toimus viktoriin ja meisterdamispäev „Koos Eesti lipuga“ ning

tutvustati eesti lastekirjanduse tõlkeid vene keelde. Sondas oli koolilaste ja õpetajate fotonäitus „Eesti-100“. Toila ja Voka raamatukogu koostööna viidi läbi perepäev „Wabariigi lapsed“.

Ettelugemispäeva konkursi võitis Jõhvi Põhikooli õpilane, kes esindas Ida-Virumaad Tallinnas Eesti Lastekirjanduse Keskuses.

Osaleti Tartu Ülikooli joonistusvõistlusel „Joonistame emakeelt“.

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjandust komplekteeritakse vastavalt tellimisplaanidele 1-3 eksemplari. Valiku teevad raamatukogud ise vastavalt rahalistele võimalustele. Kahjuks puudub Urramis võimalus eraldi välja võtta aasta jooksul komplekteeritud lasteraamatute arv. Pärast haldusreformi on valdade sisesed raamatukogud hakanud koostama dubleerimise vältimiseks ühist nimekirja tellitavast kirjandusest, mida hiljem omavahel jagatakse. Eriti puudutab see koolikohustuslikku kirjandust, mida napib kõikides koolide läheduses asuvates raamatukogudes. Palju on ostetud lauamänge ja teisi vaba aja veetmise vahendeid. Suuremates raamatukogudes pööratakse üha rohkem tähelepanu heale aimekirjandusele väikelastest põhikooli lõpuni (Narva, Jõhvi, Sillamäe). Palju ilmub nn klappraamatuid, kus klapi avamisel ilmub uut põnevat ja harivat materjali. Ilmus esimene äpiga lasteraamat „Urra“, mis osutus pärast lapsevanematele tutvustamist populaarseks jõululingiks. Kirjanduse tellimisel eelistatakse jätkuvalt algupärandeid, auhinnatud ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt soovitatud raamatuid. Populaarseks on kujunenud raamatusarjad „LasseMaia detektiivbüroo“, „Kepler62“, „Hirmus Henry“, „Luuseri päevikud“. Noorte puhul ka uued ulme- ja fantaasiasarjad. Huvitatakse ka õuduslugudest (juba eelkoolieas), filmiraamatutest nii eesti, vene kui inglise keeles. Muutunud on laste lemmikkirjanikud. Kui eesti ja vene noortel on ühised autorid püsinud mitmed aastad samad (Cass, Clare), siis venekeelsed lapsed ei huvitu enam niivõrd vene autoritest, vaid eelistavad lugeda teiste maade kirjanikke. Vabalugemise eelistused hakkavad kattuma eesti laste eelistustega - Holly Webb, Martin Widmark, Sven Nordqvist, Bobbie Peers (Jõhvi, Kohtla-Järve, Iisaku). Aimekirjanduse tellimisel eelistatakse nooremast ja keskmisest kooliiga, kellele ilmub palju kvaliteetset kirjandust heade illustatsioonide, fotode ja viidetega internetis. Paranenud on ka väikelaste aimekirjanduse kvaliteet.

Järk-järgult võetakse koolides kasutusele uuendatud kirjandusõpikuid, kus on sees juba uued raamatud. Seetõttu tuleb mitmetele raamatutele teha järeltellimusi või kasutada RVL-i. Paraku pole veel kuhugi kadunud õpetajate nõudmised väga vana kirjanduse läbilugemiseks. Vastavalt maakonna eripäradele pannakse suurt rõhku eesti lastekirjanduse tõlgetele vene keeles ning muretsetakse need suurematesse raamatukogudesse.

Järelkomplekteerimist teostatakse raamatupoodide ja kirjastuste sooduspakkumiste ajal. On saadud mõningaid annetusi nii eraisikutelt kui ka teiste maakonna raamatukogude fondide puhastamise käigus ülejäänud raamatuid.

Venekeelsed lapsed ja koolid loevad üha enam eestikeelset kirjandust. On juhtumeid, kus õppekava kattumise tõttu loevad nii eesti kui vene koolide õpilased üheaegselt samu raamatuid. Venekeelne koolikohustuslik väliskirjandus on piisavalt kättesaadav internetis (Sillamäe, Narva).

Suurenenud on ingliskeelse kirjanduse tellimine, kuna mitmed noored lugejad ei jõua ära oodata raamatu tõlget eesti keelde. Vene noorte seas sama tendentsi seni märgata ei ole. Mõelda tuleb kriitilisemalt vanemate raamatute mahakandmisele, kuna aastate möödudes võivad need jälle õppekavasse tulla. Raamatute hinnatõus (eriti venekeelsete puhul) sunnib raamatukogusid hoolega valima ostetavat või kasutama pigem RVL-i teenust.

Toimub pidev fondide puhastamine, mis on tingitud pigem ruumipuudusest kui mittevajaminevast kirjandusest.

Tõsiseks probleemiks on varasema eesti lastekirjanduse venekeelsete tõlgete kordustrükkide vähesus (Narva, Sillamäe).

Puudu on E.Raua, F.Tuglase, J.Rannapi, D.Normeti, I.Marani lasteraamatute tõlgetest, mida sisaldavad vene koolide õppeprogrammid.

Perioodikat ilmub lastele vähe, noortele peaaegu puudub (eesti kui vene keeles).

Keskkogudes tellitakse 10-14 nimetust laste perioodikat. Enamus raamatukogudesse on tellitud Täheke ja Hea Laps.

Ajakiri Täheke ilmus venekeelsena üks kord aastas ja seda jagati annetusena vene koolidele (1.klassi õpilased), lasteaedadele ja raamatukogudele.

Vähenenud on nõudlus auviste järele, kuna palju materjali on internetis tasuta saadaval ja autorikaitse seadus ei luba paljusid laenutada.

Põhjus, miks tellitakse venekeelset kirjandust rohkem, on selles, et Venemaa raamatuturg on tohutu valikuga ning seda just noorematele mõeldud hea aimekirjanduse osas (Jõhvi). Suuremates raamatukogudes arvestatakse lasteaedade, koolide, noorte huvikeskuste töötajate soovidega ning komplekteeritakse vastavat metoodilist kirjandust.

Vähenenud on väikelaste pappraamatute, klepsu- ja värviraamatute ostmise. Neid soovitatakse lapsevanematel endil osta. Raamatukogud ostavad mõningaid kindlatel teemadel ja tuntud

lasteraamatute põhjal tehtud kleepsu- või värvimisraamatuid (Eestimaa, uudsed leiutamisraamatud).

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2017	Lug- d 2018	Muutus (+/-)*	Külast-d 2017	Külast- d 2018	Muutus (+/-)*	Laenut 2017	Laenut 2018	Muutus (+/-)*
Linna/maak. rmtk	10091	9303	-788	137.193	130.582	-6611	145.055	136.082	-8973
Sh keskk	706	849	+143	9402	11377	+1975	14543	17800	3257

Tabelist nähtub maakonna lasteteeninduse põhinäitajate suur langus. Sellest ei saa teha mingeid järeldusi, kuna 2018. a aruandes on 5 raamatukogu vähem.

Maakonna raamatukogude lugejatest moodustavad lapsed ja noored (kuni 16 a) 32%, mis püsib stabiilsena mitu aastat. Külastustest 31,1% (2017.a 29,4%), laenutustest 14,8% (linnades 18,2%). Enamus raamatukogudes kahaneb laste arv (elanikkond lahkub maakonnast ja haldusreformi mõjud).

Tuleb rõhutada, et kui 1989.a oli 0-14 aastaste laste arv Ida-Virumaal 43.079, siis 2018.a oli see langenud juba 18.985 (2017. a 19.893). Vanuses 15-19 aastat on noorte arv püsinud 6300 piires viimased kolm aastat. Suurem langus saabub prognoosi kohaselt Ida-Virumaal paari lähima aasta jooksul (Statistikaameti koduleht).

Mitmete raamatukogude juures puuduvad lasteasutused ja lapsed jõuavad kodukohta alles hilisõhtul. Raamatuid käiakse laenutamas (eriti lapsevanemad) linnaraamatukogudes. Võimalusel löövad need raamatukogud kaasa naabruses oleva rahvamaja töös, kus organiseeritakse ka lastele tegevust (Kiikla, Pagari, Kurtna, Sompa).

Toimunud on ka vastupidine protsess, kus raamatukogu on üle viidud kooli, huvikeskuse või lasteaia juurde (Sillamäe, Kohtla-Nõmme, Narva-Jõesuu, Sinimäe, Tudulinna), kus lastel on võimalus koolipäeva jooksul viibida raamatute ja mängude seltsis.

Raamatukogudes on loodud vastavalt võimalustele mugavaid lastenurki, muretsetud lisaks lauamänge, joonistus- ja käsitöövahendeid (Iisaku, Maidla).

Sillamäe raamatukogu sai kaasaegsed ruumid ja hea internetiühenduse. Vaatamata külastatavuse järsule tõusule langes seal laenutuste arv. Laste lugemishuvi ärgitamiseks algatas raamatukogu

aktsiooni „Jäta hiir, võta raamat!“.

Raamatukogudesse satub erivajadustega ja toimetulekuraskustega lapsi, kellel puudub püsivus ja lugemisharjumus. Nende korrale kutsumiseks kulub üha enam aega.

Paljud lapsevanemad registreerivad juba enne kooli oma lapsed lugejateks, et teha tutvust raamatutega ja harjutada last läbi käima teiste piirkonna lastega raamatukogu ringides. Kahjuks tuleb jätkuvalt toonitada õpetajate vähest huvi ilmuva kirjanduse vastu. On paiku, kus kirjandusõpetaja pole raamatukogusse kordagi jõudnud. Samas on palju lapsevanemaid, kes on nõus koheselt sõitma lähedal asuvasse raamatukokku kui ootama RVL-i teel saabuvat koolikohustuslikku raamatut (Jõhvi, Kohtla-Järve, Toila).

Maakonnas, Eestis ja vallas toimuvatest laste- ja noorteüritustest jagavad infot raamatukogud oma infostendidel, viidates vastavatele kodulehtedele internetis. Maakonna linnaraamatukogusid külastavatest lastest pärinevad üle poolte vene keelt kõnelevatest peredest. Üha enam neist lastest käivad kümbalusklassides ja loevad eesti keeles. Maal seevastu on põhilisteks raamatukogu kasutajateks eesti perede lapsed. Mitmed

raamatukogud märgivad, et vaatamata päringute vähenemisele on need muutunud keerulisemaks. Näiteks: Eesti teadlased; mida loeti Eestis 1918-2018; kustukummi tootmisprotsess (Narva, Jõhvi).

Narva Keskraamatukogu lasteosakonnal on oma koduleht „Lastekas“.

Oma üritustest antakse teada koolide Stuudiumi keskkonnas, jagatakse kutseid ja plakateid, kuulutatakse kodulehel ja Facebookis. Palju infot levib raamatukogu tegemistest tuttavate kaudu, kes mõnel raamatukogu üritusel on osalenud ja seda teistele soovivad.

Infot levitatakse ka kohalikes ajalehtedes ja raadios.

Sillamäel, Narvas ja Kohtla-Järvel on harukogudes lasteosakonnad.

Laenutuspunktidena tegutseb koolides, huvikeskustes, lasteaias Narva, Jõhvi, Lüganuse, Maidla raamatukogu.

Projektid said rahastuse Narvas, Jõhvis, Kohtla-Järvel („Kunst raamatukokku”, „Raamatukogu sõidab lasteaiale külla”, „Isetehtud diafilm eesti lastekirjanduse teemadel”, „Kirev ja elav klassika”).

Koolid on tunde raamatukogus läbi viinud Mäetagusel (meediatunnid), Sillamäel, Lüganusel. Vabatahtlikke on raamatukogus kasutanud Toila, Jõhvi, Narva, Sillamäe, Voka.

4.4.3 Laste- ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Lapse lugemisharjumus saab alguse varases lapsepõlves kodust. Ka lapse esimene külaskäik

raamatukokku peaks jääma eelkooliikka ja algklassidesse.

Raamatukogudes korraldatakse perepäevi, raamatukoguhoidjaid on kutsutud esinema laste lugemise suunamisest ja uuemast lastekirjandusest (Sillamäe, Narva).

Aruannetest nähtub, et kõige rohkem tehti kohalikul tasandil koostööd lasteaedadega, koolidega, noorte huvikeskustega (Narva-Jõesuu, Maidla, Kurtna, Toila). Mainitakse ka kogukondlikku koostööd (Pagari, Voka, Kiviõli, Kuremäe). Lastele lugemist soosiva õhkkonna loomiseks on kõik raamatukogud vaeva näinud. Vastavalt võimalustele on loodud lugemisnurgad ja -pesad, lisaks raamatutele ja ajakirjadele on muretsetud uusi arendavaid lauamänge, auviseid, meisterdamisvahendeid. Lapsed tulevad tihti raamatukokku pigem aega veetma, koolibussi ootama. Nutitelefonide näppimise kõrval lehitsetakse kohapeal õnneks veel raamatuid ja perioodikat. Raamatute koju laenutamiseks selliste õpilaste puhul tuleb palju vaeva näha ja koos huvitavaid raamatuid otsida, nendest vestelda. See eeldab raamatukogutöötajatelt raamatute läbilugemist ja huvitava arutelu läbiviimist.

Raamatukogudesse satub palju erivajadustega ja toimetulekuraskustega lapsi (Jõhvis MTÜ Päikesekiir vaimupuudega ja seaduskuulmatud noorukid MTÜ Corrigost kord kuus, Narvas alustasid tööd väiksed rühmad erivajadustega lastele, Narva-Jõesuus ja Kiiklas külastavad raamatukogu SOS lasteküla lapsed).

Lastetele on raamatukogu kättesaadavam neis kohtades, mis asuvad kooli või lasteaia samas hoones või selle lähedal (Sillamäe, Iisaku, Kiviõli, Sinimäe, Sonda, Tudulinna). Raamatukogudes, mis jäävad lasteasutustest kaugemale viiakse tegevusi läbi koostöös kohaliku huvikeskusega (Olgina, Kiikla). Häid kontakte noortekeskusega märgivad Kurtna ja Narva raamatukogu, erivajadustega hoolekandeesutustega ja SOS-lasteküladega Narva-Jõesuu, Kiikla, Sillamäe.

Narvas tegutseb maskott Julius ja lugemiskoerad. Tublimaid lugejaid peavad meeles aukirjaga Narva, Jõhvi, Kohtla-Järve, Narva-Jõesuu.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

Kõikides lapsi teenindavates raamatukogudes korraldati raamatukogutunde, kirjandushommikuid, raamatute tutvustusi, ettelugemisi, näitusi, meisterdamise päevi. Kohtla-Järvel toimus 95 üritust 2685 lapsele, Narvas 407 üritust 7729 lapsele, Jõhvis 106 üritust 2429 lapsele.

Raamatukogudes korraldati kohtumisi - Jaanus Vaiksoo Iisaku, Mihhail Stalnuhhin Kiviõli; Ilona

Martson, Svetlana Paun, Eduard Kont, Polina Tšerkassova, Katerina Razina Sillamäel; Mikä Keränen, Sulev Oll, Ülle Meister Jõhvis; Mihhail Jasnov, Veronika Kivisild, Svetlana Paun Narvas.

Lastekirjanike ja lastekirjanduse tähtpäevi tähistati kõikides raamatukogudes. Toimus järjekordne Nukitsa konkurs, millest võttis osa 5 raamatukogu 271 osalejaga. Lastenäidendeid lavastati Kiiklas, Narvas, Sillamäel, Jõhvis, Mäetagusel. Kahel päeval nädalas toimuvad koolide pikapäevärühmad Kiviõli raamatukogus. Koolivaheaegadel toimusid tegevused kõigis suuremates raamatukogudes (lauamängude ja meisterdamispäevad Kohtla-Järve, Narva, Sillamäe, Jõhvi).

Suvel viidi Narvas läbi Ameerika Suursaatkonna toel suve lugemise programm „Suvi jäätisega” 507 lapsele.

Raamatute tutvustusi ja uudiskirjanduse nimekirju tutvustatakse internetis, paberkandjal. Sügisest alustasid üle-eestilise „Lugemisisu” projektiga Kurtna ja Voka raamatukogud. Huvi on tundnud ka teised raamatukogud (Kiviõli, Kohtla-Järve), kuna raamatutundide läbiviimiseks on olemas materjalid, mis on kasutatavad ka projektiga kaasas olnud inventarita (riiulid).

Palju tehakse koostööd kohaliku kogukonnaga pereürituste läbiviimisel (Kuremäe, Kurtna, Olgina, Pagari, Püssi, Toila, Voka).

Oma fotosid, laste joonistusi ja käsitööd on koolid välja pannud Sondas, Sillamäel, Jõhvis, Kurtnas.

Ettelugemispäeva Eesti rahvusloomast „Kus hundist räägid...” märkisid ära enamused raamatukogusid.

Põhjamaade raamatukogunädalat peeti Kohtla-Järvel, Jõhvis, Narvas.

Iisakus toimub ühe klassiõpetajaga raamatute ettelugemise sari „Järjejutu minutid”.

Kiiklas etendati kolm lastenäidendit.

Kiviõlis oli võimalik nukumajade näituse põhjal lastel ise oma maja disainida. Kuremäel tehakse koostööd pereüritustel Puhatu küla kogukonnaga. Narva-Jõesuus oli aastaringiselt väljas raamatunäitus „Eesti-100”.

Pagaril oli näitus „Arhitektuur paberis ja paberist”, kus lapsed said ise proovida ruumiliste raamatute tegemist.

Püssis tegutseb raamatukogus esmaspäeviti kultuurimaja laste loovring. Sondas käisid lasteaialapsed kord kuus lugemas E.Raua raamatut „Sipsik”. Toilas ja Vokas viidi ühiselt läbi projekt „Wabariigi lapsed” Voka noortekeskusega.

Tudulinna peetakse kord kuus tüdrukuteõhtut. Vokas viidi lastele läbi üritus koos näitusega „Kalevipoeg Ida-Virumaal”, kus tutvustati eepost ja loeti raamatust lugu „Teekond maailma otsa”.

Jõhvi Keskraamatukogus toimuvad üle kümne aasta Euroopa nädala üritused tutvustamiseks Euroopa Liitu ja selle liikmesmaid. Suvelugemisprojekt lõpetati lustimisega koertüdruk Lotte seltsis. Osaleti järjekordsel Jõhvi mängude festivalil ja isadepäeva üritusel Jõhvi Kontserdimajas ning beebipiknikul. Raamatukogus tegutseb laste jututuba ja beebikool külastab kord kuus raamatukogu.

Aasta jäi meelde raamatukogu jaoks uudsete lasteürituste poolest. Suvelugemise programmi lõpupeol osales 90 last, see on maksimum, mida Jõhvi keskraamatukogu ruumid võimaldavad.

Heameel oli ka õpilastele korraldatud haridusprogrammist, mida elavdas interaktiivse multimeediumi kasutamine. Haridusprogrammi üheks osaks oli ka raamatukogus avatud loodusteemaline fotonäitus. Väga head tagasisidet said ka õpilastele korraldatud teatriteemalised töötoad (projekt „Kunst raamatukokku”).

Kohtla-Järve lasteosakonnale kingiti Nuti-TV, mängukonsool, graafikalaud ja mängud. Populaarsed on meisterdamispäevad ja kirjandushommikud koos viktoriinidega.

Sillamäel katsetati uut ürituse vormi „Raamatukohvik”, kus toimuvad nii raamatututvustused kui loengud. Ettelugemispäeval korraldati lugemiskiiruse võistlus „Loe ja võidad!”.

Narvas peetakse tähtsaks korraldada üritusi Eesti iseseisvuspäeval ja kodanikukuul lähendamaks lapsi oma kodumaaga. Kuuendat aastat jätkub projekt „Raamatukogu kotis”, kus tutvustatakse lastekirjandust. Koostöös Narva Meremeeste klubiga tutvustatakse lastele kuulsaid Eesti meresõitjaid. Eesti Põllumajandusmuuseumi näitusega „Kartul- meie teine leib” kaasnes kaks õpituba muuseumitöötajate poolt. Uue teenusena alustati algklassidele töötubade korraldamist Innovatsiooni laboris MakerLab.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Eelmisel aastal osutasid teavikute kojuviimise teenust Ida-Virumaal 6 raamatukogu: Sonda, Kuremäe, Narva-Jõesuu, Toila ja Tammiku ja Kiviõli. Mitmes raamatukogus viivad eakatele ja kaugemal elavatele lugejatele koju kirjandust teised lugejad, naabrid või sugulased ning sotsiaaltöötajad. Kiikla ja Narva-Jõesuu raamatukogud pakuvad mahakantud teavikuid kõige esimesena kohalikule hooldekodule. Alutaguse hooldekeskusesse viib Mäetaguse raamatukogust lugemist hoolekeskuse huvitegevuse juht. Hooldustöötajatega teevad koostööd ka Kiviõli ja Jõhvi

raamatukogud. Koos valitakse liikumiskustega lugejatele raamatuid.

Jõhvi Keskraamatukogu

Erivajadustega inimeste teenindamine kohapeal on Jõhvi keskraamatukogu igapäevane töö, kuid koduteenindust raamatukogu 2018. aastal ei pakkunud. Küll aga käidi uue teenusena tervishoiu- ja sotsiaalasutuses Corrigo puuetega inimestele raamatuid ette lugemas. Ettelugemised toimusid kümnel korral ning kokku teenindati 82 inimest. Raamatukogul on sõlmitud koostööleping OÜ Corrigo ja ettelugemisteenust on plaanis jätkata.

Eakate keskuse laenutuspunktis toimuvad üks kord kuus eakatele loengud või kohtumised neid huvitavatel teemadel.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Koduteenindust pakkusid keskraamatukogu laenutusosakond, Ahtme ja Sompä HRK-d. Kokku sai koduteenindust 15 lugejat. Ühele halva nägemisega lugejale käis raamatukoguhoidja raamatut ette lugemas. Seega on tekkinud nõudlus audioraamatute järele. Ühele lugejale osutatati koduteenindust individuaalses arvutiõppes. Tegemist on eaka liikumiskustega inimesega. Aasta jooksul külastati teda 32 korda.

Üritusi korraldati Kohtla-Järve ja Ahtme pensionäride päevakeskuses ja Kohtla Ajalooringis.

Sillamäe Raamatukogu

Hoolekandeesutuse „Sügis“ päevakeskuse vaimupuudega noored on olnud raamatukogu püsilülastajad läbi aasta. Neile korraldati 16 adapteeritud temaatilist tundi/vestlust.

Tasandusklassi õpilastele korraldati 6 üritust.

Senioride päevakeskustes viidi läbi vestlusi, meistritubasid, uute raamatute ülevaateid.

Linnas on hästi toimiv sotsiaalisüsteem. Erivajadustega inimestele laenutavad raamatuid ja perioodikat tugiisikud või sotsiaaltöötajad.

Narva Keskraamatukogu

Uue teenusena alustati väikeklassidele töötubade korraldamist Innovatsioonilaboris MakerLab. Valge jalutuskepi päeval koostati Vaegnägijate ühingule audioraamatute ülevaade ning tutvustati raamatukogu teenuseid. Narva Parkinsoni haigete Seltsi projektis osales raamatukogu kaaspartnerina ürituste korraldamises.

Raamatukogu jätkab koduteeninduse teenuse pakkumist. Antud teenuse laienemist piirab endiselt

raamatukogu transpordi puudumine.

2018-2019. aasta talvel koguti isetehtud postkaarte ja jõuluringitusi Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku Narva Jumalaema Narva Ikooni Koguduse seegis elavatele vanuritele. Aktsioon toimus juba kuuendat aastat, sel aastal koguti lisaks postkaartidele ka suurel hulgal kingitusi - suveniire, toiduaineid ja esmatarbekaupu.

Raamatukogu teeb koostööd laste päevakeskus LAD MTÜga ja Rehabilitatsioonikeskusega, kelle jaoks on välja töötatud erinevaid üritusi ja töötubasid arvestades sihtrühma vajadustega. Mängu ja arenduskeskus „Matveika“ korraldas raamatukogus oma liikmete kontserdi.

Tabel 6

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	375	1996	66

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
10	71	1027

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

2018. aastal korraldati maakonna raamatukogudes 1826 üritust, neist 182 külakogudes. Üritustel osales 35946, neist külakogudes 2849 inimest. Raamatunäitusi ja -väljapanekuid koostasid kõik raamatukogud. Aasta jooksul sai raamatukogudes vaadata 1219 näitust või väljapanekut. Kultuuriürituste korraldamisel tehakse koostööd kohaliku omavalitsuse ja teiste paikkonna kultuuriasutustega, samuti oma piirkonda jäävate koolide ja lasteaedadega. Suuremateks koostööpartneriteks on ka rahvamajad ja seltsid.

Lisakus jätkusid traditsioonilised sündmused: „Huvitavate kohtumiste klubi“, populaarsed eluloo- ning luuleõhtud ning Trepigalerii näitused.

Toila raamatukogu korraldab ruumipuuduse tõttu juba teist hooaega üritusi seltsimaja saalis. Toimused igakuised Salongiõhtud, kus kohtuti teiste seas Triin Soometsa ja Tiit Borniga, Indrek Koffi ja Tuule Kanniga, Jaan Söödi ja Peeter Volkonskiga. Enim publikut tõid Eeva ja Villu Talsi.

Suurematest ettevõtmistest võib veel nimetada EV 100 raames korraldatud projekti „Wabariigi lapsed” koostöös Voka Avatud Noortekeskusega ja Toila pasunakoori asutamise 150. aastapäevaks korraldatud ajalooõhtut. Raamatukoguhoidja osales ERÜ maaraamatukogude sektsiooni algatuses „100 tundi ettelugemist Eestile sünnipäevaks”, kus erinevates kohtades ettelugemisi kogunes viie tunni jagu. Viiendat hooaega raamatukogus kooskäiv Kella Kuue Kohtumiste Klubi käis koos seitsmel korral. Kolmandat korda toimus raamatukogus perepäev.

Narva -Jõesuu Linnaraamatukogul on jätkuvalt hea koostöö kohaliku Hahni nimelise luuleühinguga, vene kultuuriseltsiga “Allikas”, eestlaste seltsiga “Kalju” ning huvikeskusega. Koostöös korraldati L. Koidula 175 sünniaastapäevale pühendatud luuleõhtu: ”Mäleta oma kallist kodukanti”. Eestlaste Seltsi „Kalju” naisansambel esines raamatukogus kahel korral. Sonda raamatukogus toimuvad ELKS Sonda osakonna loodusõhtud. Voka raamatukogus on populaarsed näitused väljaspool raamatukogu. Näiteks raamatukoguhuone fuajees eksponeeriti droonifotosid, kultuurikeskuse petangihallis olid üleval loodusfotod Väino Aulilt ja Jüri Saarelt. Kuremäe raamatukogul oli hea koostöö Puhatu küla kogukonnaga, kes kasutas üritusteks raamatukogu ruume. Menukaim üritus oli oktoobris küpsetusvõistlus „Sügis taldrikul”. Püssi raamatukogu kutsus koostöös Ingeborg Studioga lugejaid raamatukogusse hommikukohvile raamatu ja kreemiga, kus loeti raamatuid ja osaleti meigikoolitusel. Kurtna raamatukogus oli üleval Tunne Kelami fotonäitus ning taasiseseisvumisaegseid sündmusi meenutasid pastor Avo Kiir ja poetess Virve Osila.

Pagari raamatukogus kujunes põnevaks sündmuseks juba traditsiooniks saanud naljapäev, mis sellel korral kandis nime „Kõrtsilood ja laulud“. Oktoobris toimus sündmus „Hakkame kokkama. Tervislik peet meie toidulaual – 5 käiku punapeedist“.

Jõhvi Keskraamatukogu

2018. a korraldati 94 näitust ja väljapanekut ning 151 üritust, millest võttis osa 3227 inimest. Kõige suuremaks ettevõtmiseks oli maikuus kirjandusfestivali Prima Vista ürituste korraldamine. Kokku toimus 2 päeva jooksul lausa 6 erinevat üritust: lastele kohtumine Mika Keräneniga, 2 kirjanduslikku verandakohvikut, vene publikule O. Einasto ja E. Neumanni kontsert Bulat Okudžava loomingust, noorte luulerännak aheraine mägedele, kohtumine punkluuletaja Freddy Grenzmanniga ja suur vaksalikontsert, kus esines ansambel Alice Tisler ja Merca koos Urve Voitkaga.

Traditsiooniliselt korraldati 2 tasuta raamatute laata. Kevadine laat toimus esmakordselt raamatukogu lugemissaalis. Meeleolumuusikat pakkusid Jõhvi muusikakooli lapsed ja lõõtspillimängija. Sügisesel laadal oli uuendusena avatud mikrofon, kus sai lugeda oma lemmikluulet.

Tänu projektitoetustele said lugejad kohtuda Hendrik Relve ja Siiri Sisaskiga, vaadata MTÜ Vilde Teater etendust „Minejad“ ning kohtuda autor Janno Puusepaga.

Eesti Vabariik - 100 auks korraldatud tänukontsert, kus esines Kiviõli kunstide kooli kanneldajate ansambel, sai palju positiivset tagasisidet.

Kõige populaarsemaks näituseks osutus õpilastööde näitus „Kuulsused“, mille baasil korraldas raamatukogu Facebookis interaktiivse mängu, et kasvatada sotsiaalmeedias Jõhvi keskraamatukogu postituste haaret.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Näitusi/väljapanekuid tehti kogu süsteemis kokku 383. Suur osa näitustest oli seotud kultuuriinimeste sünniaastapäevadega ning teemadeks Eesti Vabariigi 100. sünnipäev ja Kultuuripärandiaasta.

2018. aasta huvitavamad raamatunäitused:

"Ooperimaailma legendid" (KRK laenutsusosakond)

"Kodumaa sünnipäevaks. Minevikupildid eesti kirjanduses (sammas)

"Palju õnne, Eestimaa!" (KRK lasteosakond)

"Эстония - моя любовь!" (sammas)

"Kaunid eesti rahvarõivad sõnas ja pildis" (sammas)

"Kolm juubilari - Eesti, Läti, Leedu" (Ahtme HRK)

"Inimesed ja sündmused" (Oru HRK)

"Mere ääres, metsa taga. Hando Runnel 80" (sammas)

"Ajalooline augustipäev" (Sompa HRK)

"Eesti keel ja eesti meel" (sammas)

Üritusi oli kokku 135, nendel osalenute arv oli 3437.

Näited suurematest üritustest:

"Teel mägedesse": Helme Suuk

Литературно-музыкальная гостиная «Анекдот — дело серьезное» Николай Павленко и Jelena

Sinimets

"Meil on külas Anu Pahka"

Kohtumisõhtu. Looduskirjanik ja loodusraamatute autor Kristel Vilbaste

«Хлеб — всему голова» meistrikläss Olga Gerassimova

Meil on külas Irje Karjus. Herbaatika võimalused enesetervendamisel.

Ahtme harukogus toimus kord kuus „Reedene jututuba“.

Peamised koostööpartnerid on linna pensionäride päevakeskused, koolid ja lasteaiad; ajalehed Põhjarannik, Infopress, Inforing; Vene Literaatide Eesti Ühing „Русское слово», Naiskoor „Lada“, K-Järve Ukraina selts „Два кольори», Peipsi Vene Kultuuri Selts „Logovest“, Eesti Töötukassa Ida-Virumaa osakond, Kohtla Ajalooring

Sillamäe Raamatukogu

Tegevust jätkasid raamatukogu klubid – Luulejate klubi, Fotograafide klubi ja Eesti keele kohvik. Raamatukogus said kokku linna Noortenõukogu ja Debatiklubi. Jätakuvalt on head koostööpartnerid linna haridus- ja kultuuriasutused, rahvusseltsid, linna ajaleht, senioride keskused, eraisikud.

Raamatukogu ruumides eksponeerivad oma loomingut nii harrastajad kui ka professionaalid.

Sillamäe Huvi- ja Noorte Keskuse kunstiosakond korraldas raamatukogus mitu korda oma õpilaste tööde näitusi.

Suur huvi oli Sillamäe Muuseumi näituse vastu, kus olid väljas Eestimaa erinevates rahvariietes nukud. Üks kooliõpetaja viis selle näituse põhjal läbi õppetunni.

Uus algatus oli Kolmapäevane retro-kino. Igal kolmapäeval näitati suurel ekraanil hästi taastatud vanu filme sarjast „Mosfilmi kuld“. Filmid on internetis tasuta kättesaadavad.

Meistritubasid viidi läbi nii oma töötajate kui kutsutud meistrite juhendamisel. Erilist huvi pakkus meie töötaja koduleiva valmistamise töötuba ja külalismeistri korraldatud liivaga joonistamise töötuba.

Kohtla-Järve raamatukogu kutsel käis meie töötaja leivavalmistamise tarkust näitamas ka nende üritusel.

Sillamäe linna ajalugu ei ole pikk. Kuna linn oli kaua aega suletud, on selle ajalugu vähe kajastatud. Seetõttu pöörati erilist tähelepanu koduloo andmebaasile. Sisestati pidevalt uusi materjale,

digiteeriti trükimaterjale ja fotosid. Need paigaldati PDF formaadis veebilehele, et kasutajad saaksid vaadata mitte ainult kirjeldusi, vaid ka sisu. Eelmisel aastal sisestati 271 üksust.

Raamatukogu esindaja osales Virumaa kirjandusauhinna žürii töös.

Narva Keskraamatukogu

Aasta jooksul toimusid erinevad EV100 üritused, eesti keelele ning laulu- ja tantsupeole pühendatud loengud ja väljapanekud. Alustati projektiga „Eesti kirjanikud Narva“. Seoses koduloonurga loomisega korraldati kirjanduslikke ja ajaloolisi üritusi nii raamatukogus kui väljaspool maja.

Peamised koostööpartnerid olid linna kultuuri- ja haridusasutused, huvikoolid, meedia (ajalehed, raadio ja TV, linnakantselei infoteenistus), SA Narva Linna Arendus TÜ Narva Kolledž, Eesti Selts, Ida-Virumaa Integratsiooni Sihtasutuse Keskus, Narva linnavalitsus, Narva linna rahvuskultuuride seltsid, Narva Laste Loomemaja, Narva Kutseõppekeskus, Narva Muuseum, Eesti Töötukassa, Politsei-ja Piirivalveamet, Narva Haigla SA, OÜ Multicom, MTÜ Sophia, õppekeskus VESTIFEX, Henrich Hanseni Nimeline Narva Muinsuste Selts, Kultuurikeskus Geneva OÜ, Vesiroosi galerii, Pitsi Gild MTÜ.

4.6.2 riiklikul tasandil

Kultuuriministeerium – keskraamatukogu koolitusprojektide rahastamine

Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus – koolitused, vabariiklikud lasteprojektid

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing – erialased koolitused

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esindus - Põhjamaade raamatukogupäevade tähistamine

Eesti Kirjanike Liit ja Rahvusraamatukogu - kirjanike tuuri läbiviimine

Elukestva õppe edendamisel tegid maakonna raamatukogud koostööd ETKA Andras - Täiskasvanud Õppija Nädala ajal ürituste läbiviimine.

Jõhvi Keskraamatukogu

- Koolitus-ja nõustamisprojekti NutiAkadeemia nutiseadmete koolitused „Saa nutikaks“
- Tervise Arengu Instituut – tervist edendavate töökohtade võrgustiku koolitused

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Peamised koostööpartnerid on:

Eesti Lastekirjanduskeskus

ETKA ANDRAS

Nutiakadeemia

Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis

OÜ „Urania“

Eesti Hoiuraamatukogu

Sillamäe Raamatukogu

Paljud loovinimesed ja ühendused pakuvad ise koostööd Sillamäe raamatukoguga. Näiteks, koostöös kunstistuudioga Bastor (Tallinn) korraldati Eesti Vabariigi juubelile pühendatud maalide näitus „Eesti vanasõnad“, „Läti, Leedu, Eesti -100“ oli Baltimaade lapitöömeistrite näitus, kunstnik Aleks Kase (Tallinn) esitas oma akvarelle, Suurbritannia astrofotograaf Clifford Markus oma fotosid.

Polaaruuri - järveökoloog Enn Kaup rääkis lugejatele oma tööst Antarktikas; antropoloog, muusik ja muinasjutuvestja Polina Tšerkassova põimis muinasjutte oma muusikaga; kirjanik Natalja Veeber tutvustas oma uut raamatut Raimond Valgrest jne.

Arenevad sidemed Sillamäe ja Eesti teiste rahvaraamatukogude vahel.

Näiteks, toimusid Tapa ja Sillamäe raamatukogude vahetusnäitused. Sillamäe elanikud hindasid väga kõrgelt Tapa harrastusfotograafi Kaidi Krooni loodusfotosid, Tapal oli üleval Sillamäe linna tutvustav fotonäitus.

Rapla Keskraamatukogu korraldas Sillamäel projekti, kus osalesid Leedu, Läti ja Raplamaa ning Sillamäe raamatukogude töötajad.

Aasta jooksul külastasid Sillamäe raamatukogu Tartumaa, Lääne-Virumaa ja Viimsi kolleegid.

Projektis „Eestimaa päike tõuseb Ida-Virumaalt“ osalesid raamatukogutöötajad Tallinnast, Võrust ja Raplast. Projekti raames andis Tartu Ülikooli Raamatukogu töötaja Olga Einasto Sillamäe rahvale suurepärase kontserti Bulat Okudžava lauludest. Kuulajaid oli üle saja inimese.

Raamatukogupäevadel kutsusime lähiümbruse kolleegid koosviibimisele „Rõõmsameelsed raamatukoguhoidjad“.

Narva Keskraamatukogu

Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Hoiuraamatukogu, Tallinna Keskraamatukogu, Kultuuriministerium, Tartu Ülikool, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, Eesti Lastekirjanduse Keskus, ajakiri „Täheke“, Eesti Rahva Muuseum, Riigikantselei, Integratsiooni Sihtasutus, Eesti Kirjastuste Liit, Ida–Virumaa keskraamatukogud, Viljandi Linnaraamatukogu, Saare Maakonna Keskraamatukogu, Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Maksu- ja Tolliamet, Kaitseliit, ETKA Andras.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Enamusel maakonna raamatukogudest rahvusvahelisel tasandil koostööpartnereid pole, kuigi Põhjamaade raamatukogunädala raames korraldasid üritusi mitmed raamatukogud. Samuti lüüakse kaasa oma kodukandi sõprusvaldadega ühisüritustel.

Sillamäe Raamatukogu

Head töösuhted on Sillamäe sõpruslinna Kingissepa (Venemaa, Leningradi obl.) Keskraamatukoguga ning Kingissepa-Jamburgi Ajalooseltsiga. Aasta jooksul toimus mitu kahepoolset külastust.

Sillamäe elanikud kuulasid suure huviga Kingissepa-Jamburgi Ajalooseltsi esimehe, ajaloolase Vadim Aristovi loengut „Narva – Peeter I olematu merepealinn“.

Eesti keele kohviku üritusest „Saame tuttavaks“ võtsid osa külalised Sri Lankast, Angoolast ja Itaaliast.

Palju positiivseid emotsioone andis kuulajatele Moskva laulja Larissa Novoseltseva loominguline õhtu.

Astrofotograaf Suurbritanniast Clifford Markus rääkis oma hobist ja esitles Sillamäe raamatukogus kosmose pilte; Moskva ajakirjanik Ljudmila Kruglova näitas Eesti põhjaranniku fotosid.

Pihkva Oblasti Teadusraamatukogu kutsel osales Sillamäe raamatukogu rahvusvahelises projektis „Suvine veebialbum Päikseline maailm“.

Oma videoklipiga osaleti Hakassia Vabariigi (Venemaa) ühe raamatukogu projektis „Kaks sajandit Puškiniga“.

Narva Keskraamatukogu

Ameerika Ühendriikide Suursaatkond, Soome Suursaatkond, Taani Saatkond, Norra Saatkond, Tšehhi Vabariigi Suursaatkond, Poola Vabariigi Suursaatkond, Põhjamaade ministrite nõukogu, Leningradi Oblasti Teadusraamatukogu, Kingissepa Linna Keskraamatukogu (Vene Föderatsioon), Venemaa Peakonsulaat Narvas, Vene Föderatsiooni Suursaatkond Eestis, Povilas Višinskise nimeline Šiaulai raamatukogu, Espo Sello raamatukogu (Soome), Rahvusvaheline Rahvuskultuuride Ühenduste Liit Lüüra.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

2018. aastal viidi maakonna raamatukogudes läbi 168 rühmakoolitust 2533 inimesele, neist maakogudes 9 rühmakoolitust 115 inimesele. Rühmakoolitusi tehti peamiselt õpilastele, kellele õpetati raamatukogu, teatmeteoste ja andmebaaside kasutamist. Raamatukogutunde, kus tutvustati raamatukogu kasutamist, viidi läbi ka algklasside- ja lasteaialastele. 18 raamatukogus (2017 -14) ei viidud läbi ühtegi rühmakoolitust.

Individaalkoolitusi viidi läbi 1919, neist maakogudes 40. Keskkogudes suurenes koolituste arv 520 võrra. Individaalkoolitusi tehakse valdavalt vanemaealistele. Raamatukoguhoidja abi oodatakse erinevate e-teenuste kasutamisel, näiteks digiallkirjastamisel, e-kaubamajast tellimisel, internetipanga kasutamisel ja e-riigis toimetamisel. Vanemaealistel kasutajatel on tihti vaja raamatukogutöötaja tuge, abi või heakskiitu. Kahjuks juhtub nii mõnigi kord, et inimene on järgmisel raamatukogukülastusel õpitu unustanud ja õpetamine algab otsast peale. Vene elanikkonnale on tõlgitud erinevaid materjale eesti keelde ja aidatud täita eestikeelseid dokumente. Individaalkoolitusi viiakse läbi ka lugeja esmakordsel lugejaks registreerimisel. 8 raamatukogus ei viinud läbi ühtegi individaalkoolitust.

Jõhvi Keskraamatukogu

Individaalkoolitusi toimus Jõhvi keskraamatukogus eelmisel aastal 82, millel osales 97 inimest. See on praktiliselt eelmise aastaga samal tasemel. Oleme eesmärgiks võtnud järgmisel aastal individaalkoolituste arvu tõsta. 2018. a oligi selleks ettevalmistumise aasta. Töötajad läbisid nutiseadmete koolituse, e-juhendajate koolituse ning lisaks käis praktilisi nõuandeid jagamas Kohtla-Järve Keskraamatukogu peaspetsialist, kelle eestvõtmisel on arvutikoolitused hästi käima läinud ja on populaarsed.

Kuna raamatukogus suur ruumipuudus, pole rühmakoolituste läbiviimine võimalik, küll on aga võimalik pakkuda senisest palju rohkem individaalkoolituste teenust. Rühmakoolitusi toimus 11 kokku 221 osalejale. Need on enamasti raamatukogutunnid õpilastele.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Lugejakoolitusi viidi läbi vastavalt vajadusele. Kuna 2017. a lõpus alustatud eakamatele suunatud arvutialased individuaalkoolitused muutusid väga populaarseks, jätkati sellega keskraamatukogu lugemissaalis ka 2018 a. Arvutialast individuaalkoolitust viidi läbi 190 tundi, koolitatavaid oli 33. Lisaks õpetatati kasutama raamatukoguprogrammi „Urram“ võimalusi ning kataloogide „Ester“ ja „DIGAR“ otsivõimalusi. Pensionäridele korraldatati infotunde.

Individuaalkoolitusi viidi 2018.aastal läbi 1063 (osalejaid 1073), rühmakoolitusi 28 (osalejaid 464). 2017 oli individuaalkoolitusi 710 (osalejaid 722) ja rühmakoolitusi 46 (osalejaid 710). Vähenes rühmakoolituste arv, kuid kasvas individuaalkoolituste arv. Lugejatele, põhiliselt eakamatele, meeldib enam individuaalõpe.

Sillamäe Raamatukogu

Individaalsete arvutikoolituste peamine sihtgrupp on eakad inimesed, kes soovivad arvutikasutamise algõpet. Koolitusi vajati e-riigi ja e-teenuste kasutamisel, digiallkirjastamisel, CV-de koostamisel, õnnitluskaartide kujundamisel.

Raamatu ja roosi päeval tehti aktiivsematele seenioridele, kes olid tublid arvutiõpilased, väike pidu.

Noortele tutvustati koduloandmebaasi ja RIKSi.

Raamatukogus täiendasid oma teadmisi Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse praktikandid, kes õpivad infotehnoloogiat.

Narva Keskraamatukogu

Viidi läbi 354 koolitust 2154 inimesele 373 tunni ulatuses. Suur osa individuaalkoolitustest olid seotud arvutioskuste ja infokirjaoskuse arendamisega. Tutvustati raamatukogu e-kataloogi ja ESTLEXi andmebaasi. Rühmakoolituste seas olid populaarseimad MakerLabi koolitused, kus viidi läbi 123 üritust, millest võttis osa 760 inimest.

Ameerika klubis, mis pakub tasuta inglise keele õppe võimalusi, toimus 14 kohtumist, mida külastas 237 inimest. Ameerika klubi kõrval toimusid ka inglise keele suhtlusklubi kohtumised, mida külastas 479 osalejat. Klubide tegevust viis läbi USA vabatahtlik. Kokku toimus 15 suhtlusklubi ja 6 lugemisklubi kohtumist.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Teenustest ja sündmustest teavitamiseks kasutatakse mitut liiki kanaleid, varieerides neid vastavalt sihtrühmale.

Elektroonilised infokanalid:

Kõigi raamatukogude andmed (lahtiolekuajad, kontaktid, põhimäärus, kasutuseeskirjad) on leitavad omavalitsuste kodulehtedel lingi all “Haridus ja kultuur” või “Raamatukogud”. Mitmed raamatukogud reklaamivad valla kodulehtedel ka raamatukoguüritusi.

Koduleht on olemas Iisaku, Kiviõli ja Toila raamatukogudel.

Noorema ja töötava inimeseni jõuab info paremini sotsiaalmeedia kaudu. Sotsiaalmeedia kaudu antakse infot raamatukogu lahtiolekuageadest, raamatukogusse saabunud uutest raamatutest ja jagatakse meedias ilmunud artikleid ja raamatututvustuste arutelusid ning soovitusi. Interaktiivsete teenuste arv on möödunud aastal külakogudel jäänud samaks. Facebooki konto on maakogudest Toila, Sonda, Sinimäe, Kuremäe, Kurtna, Kiviõli ja Narva - Jõesuu raamatukogudel.

Meedia:

Mitmed raamatukogud teevad koostööd kohalike ajalehtedega, kus reklaamivad ja kajastavad oma teenuseid, üritusi või raamatukokku saabunud uusi raamatuid. Tasuta ilmub ürituse info maakonnalehe Põhjarannik kultuuriküljel. Suurtel Ida-Virumaa linnadel on olemas kohalik televisioon, mille võimalusi aktiivselt kasutatakse.

Lisaks elektroonilistele kanalitele ja meediale reklaamivad raamatukogud üritusi traditsioonilisel viisil. Paberreklaam (plakatid, flaietid) ning kohalikud väljaanded on suunatud rohkem vanemaealistele asjast huvitatutele. Kuremäe, Kurtna, Toila ja Voka raamatukogude ürituste kuulutused on väljas valla infotahvlitel. Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu ürituste kuulutused on üleval SPA hotellide reklaamitahvlitel.

Mitmed raamatukogud peavad turunduse seisukohalt tähtsaks individuaalseid vestlusi. Kiviõli raamatukogutöötajad helistavad enne iga üritust inimestele ja kutsuvad nad raamatukokku.

Tuleb nõustuda paljude raamatukoguhoidjate arvamusega, et parim reklaam on raamatukoguhoidja ise, kes võlub oma professionaalsuse ja säravate silmadega.

Toila raamatukogu juhataja koostas näituse ”Wabariigi lapsed” kataloogi ja aitas teha korrektuuri Nikolai Pavlenko raamatule ”Kastepiisk ristikulehel” (ilmus 2019. aasta alguses).

Koostöös Iisaku Muuseumi Sõprade Seltsiga publitseeriti Iisaku raamatukogu juhataja Hille Väljaotsa koostatud raamat kohaliku suurmehe Voldemar Kuljuse elust „Voldemar : Voldemar

Kuljuse elu- ja loometee“.

Jõhvi Keskraamatukogu

Info jagamise kohad on jäänud endiseks vastavalt sihtgrupile.

Elektroonilised infokanalid:

- raamatukogu Facebooki lehel
Aktiivse ürituste turundamise tagajärjel oli aasta lõpul raamatukogu FB üle 1000 jälgija.
- veebilehekülg (<http://rk.johvi.ee/>) – elektronkataloog ja informatsioon raamatukogus toimuva kohta
- raamatukogu lugejate meililist
- Jõhvi valla kodulehe sündmuste kalender ja kultuurikalender

Meedia:

Jõhvi keskraamatukogu üritustest pälvisid mullu enim meediakajastust koostöös Eesti kirjanike liidu Tartu osakonnaga korraldatud Prima Vista kirjandusfestivali üritused Jõhvis, aga ka õpilaste käsitöönäitus „Kuulsused“.

„Kuulsuste“ baasil korraldati lisaks sotsiaalmeedias äraarvamismäng, kus auhinnaks olid raamatud.

Mõlemad üritused näitasid, et hea turunduse korral on võimalik meediakajastust pälvida mitte ainult maakondlikus lehes, vaid ka üle-eestilistes väljaannetes (antud juhul Maalehes), raadios (antud juhul Klassikaraadios) ja televisioonis (antud juhul „Terevisioonis“ ja venekeelses uudistesaaates „Aktuaalne kaamera“) ning suurendada sotsiaalmeedias postituste jälgijate arvu. Ürituste turundamiseks kasutati tasuta teavitamise võimalusi venekeelses väljaandes Infopress.

Jätkuvalt on meie partnerid kohalikud ajalehed Põhjarannik ja Jõhvi Teataja. Jõhvi Keskraamatukogu üritustest ja teenustest kirjutati maakonnalehes Põhjarannik 16 korral. Raamatukoguürituste lühiinfo ilmub tasuta igal neljapäeval ajalehes Põhjarannik ilmuvas rubriigis Vaba aeg. Kaks korda kuus ilmub vallalehes Jõhvi Teataja ilmusid reklaamid raamatukogu üritustest.

Info raamatukogu üritustest on üleval Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu kultuurikalendris.

Muud võimalused:

Ürituste kuulutusi saadetakse ülespanemiseks naaberraamatukogudesse Kohtla-Järvel ja Ahtmes. Reklaamina on hästi toiminud järgmise ürituse flaierite jagamine toimuval üritusel ning samuti ürituse suusõnaline tutvustamine.

Rahuloluuuringust selgus, et peaaegu pooled ehk 40,9% (94) vastajatest ei jälgi raamatukogu tegevust. Ülejäänud vastajad jälgivad raamatukogu tegevust ja mõned neist ka mitmetest allikatest: Facebook´ist 24,3%, Jõhvi Keskraamatukogu kodulehelt 20,9%, ajalehtedest või ajakirjadest 33,5%.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

Raamatukogu ja raamatuürituste reklaamiks kasutati kohalikku ajakirjandust (Põhjarannik, Инфопресс, Панорама). Infot ürituste kohta jagati raamatukogu kodulehel ja FB-s.

Raamatukogu külastajatele jagati flaiereid saabuvate ürituste kohta.

Sillamäe Raamatukogu

Linna elanike arvu pideva languse tingimustes on tähtis arendada raamatukoguteenuse taset. Sel eesmärgil tuleb jätkuvalt aktiivselt reklaamida raamatukogu teenuseid ja üritusi, suunates neid erinevatele vanusegruppidele nii raamatukogus kui ka mujal.

Informatsiooni raamatukoguteenuste ja ürituste kohta annab raamatukogu veebileht, Sillamäe linna veebileht, postitused sotsiaalvõrgustikes Facebook, Youtube, Blogger, Google+, Calameo, blogides.

Raamatukogu sündmustest oli informatsioon Raadio4-s. Linna ajalehes Sillamäeski Vestnik ilmub neljapäeviti raamatukogu ürituste kava.

Kodulehel pakutakse järgmisi andmekogusid: Kirjanikud - laureaadid, info õpetajale (raamatukogu poolt pakutavate loengute nimekiri).

Narva Keskraamatukogu

Turunduse eesmärgil laiendati ürituste reklaamimist läbi sotsiaalmeedia (Facebook, Vkontakte, Youtube). Raamatukoguga seonduva info edastamiseks kasutatakse linnalehti, ERRi ETV+ kohalikku stuudiot, Raadio 4 saateid, infoportaali Seti.ee, Stena.ee, Tema.ee, Narva linna kodulehekülge, raamatukogu kodulehekülge ja infostende. Samuti kasutati kaubanduskeskuste Astri, Prisma ja Fama infostende. Uuendusena võeti kasutusele keskraamatukogu fuajees ekraanilt loetavad üritusi kajastavad reklaamklipid.

Narva Keskraamatukogu tegevust kajastati meedias 27 korral.

Koostati ajalooline interaktiivne mäng „Vana Narva tänavad“ ja dokumentaalfilm „Narva

Keskraamatukogu ajalugu“.

4.9 Andmebaasid.

Enamus maakonna raamatukogusid uusi andmebaase ei loonud.

Täiendatakse andmebaase RIKS ja Urrami koduloo andmebaasi kodulooliste artiklitega.

Ainsa raamatukoguna maakonnas on Toila raamatukogul oma topoteek.

Maakonna keskraamatukogude põhitähelepanu oli jätkuvalt suunatud kodulooandmebaaside täiendamisele. Toimus pidev e-kataloogi korrastamine: trüki- ja kirjavigade parandus, korduvate kirjete kustutamine jne.

Keskraamatukogude kodulehtede vahendusel on lugejatel ligipääs erinevatele andmekogudele: ESTER, DIGAR, DIGAR Eesti ajalehed, ISE, Eesti Veebiarhiiv, Riigi Teataja jne.

Kohtla-Järve Keskraamatukogus tehti kodulooandmebaasi 298 uut kirjet.

Sillamäe Raamatukogu arendas aasta jooksul koduloo andmebaasi, kuhu lisati skaneeritud dokumente, sh digiteeritud „vanad“artiklid kohalikust ajalehest, linnaelanike mälestused, dokumendid ja fotod perearhiividest jt.

Narva Keskraamatukogu pakub kodulehe vahendusel lugejatele juurdepääsu raamatukogu e-kataloogile. Toimus pidev e-kataloogi korrastamine: trüki- ja kirjavigade parandus, korduvate kirjete kustutamine jne. Infopäringutele vastamisel kasutatakse põhiliste allikatena raamatukogu e-kataloogi, e-kataloogi ESTER, seadusandlike dokumentide andmebaasi Estlex ja erinevaid interneti ressursse.

5. 2019. aasta tegevused

2019. a jätkuvad tõenäoliselt haldusreformiga seotud muudatused raamatukoguvõrgus.

- Alustab tööd Toila Vallaraamatukogu uue põhimääruse ja kasutamiseeskirjaga. Kõik valla raamatukogud toimivad ühtse juhtimise all. See tähendab suuremat koostööd valla raamatukogude vahel ja ühisürituste korraldamist.
- Toilas on kavas moodustada Toila Vallaraamatukogu nõukogu.
- Alutaguse valla raamatukogude uue dokumentatsiooni (kasutamiseeskiri, ametijuhendid jne) koostamine ja kinnitamine.

- Arutelud Lüganuse valla raamatukogude võimalikust ühendamisest ühtse juhtimise alla või muu lahenduse pakkumine (linnaraamatukogu eraldi ja külaraamatukogud koos).
- Jätkub töö raamatufondiga. Kiikla, Narva-Jõesuu, Iisaku, Mäetaguse, Kiviõli, Maidla, Tammiku, Lüganuse ja Pagari raamatukogudel on plaanis korrastada raamatufondi, Kuremäel läbi viia inventuur.
- Voka, Kiviõli ja Kurtna raamatukogud jätkavad laste lugemisprogrammidega.
- Kiiklas on kavas jätkata kodulooliste materjalide kogumist.
- Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu eesmärgiks on erinevate ürituste läbi väärtustada eesti keelt.

Jõhvi Keskraamatukogu

- Jätkatakse kogude korrastamist (hoidla, Tammiku varufond).
- Pööratakse suuremat tähelepanu individuaalkoolituste läbiviimisele.
- Jätkatakse erinevate töötubade korraldamist huvilistele.
- Alustatakse noorteala sisustamisega raamatukogus (PRIA projekt).
- Ürituste korraldamisel lähtutakse eesti keele aasta temaatikast.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu

- Jätkatakse kogude igapäevast korrastamist.
- Jätkatakse individuaalkoolitustega.
- Selleks, et aidata abivajajaid nutiseadmete kasutamisel, pööratakse enam rõhku personali digipädevuse tõstmisele.
- Ürituste korraldamisel on põhirõhk eesti keele ning laulu- ja tantsupidude teema-aastal.

Sillamäe Raamatukogu

- Plaanis on korraldada ettevõtmisi, mis on pühendatud eesti keele aastale. Tähtsaks peetakse eesti keelt võõrkeelena rääkivatele inimestele eesti kirjanduse ja kultuuri tutvustamist.
- Erilist tähelepanu pööratakse laste- ja noorteteenindusele, sh erivajadustega lastele.
- Koostöö arendamine teiste Eestimaa rahvaraamatukogudega.

Narva Keskraamatukogu

- Suuremat tähelepanu pööratakse rahvusvahelistele projektidele ja partnerite kaasamisele väljaspool Eestit.
- Aasta jooksul toimuvad erinevad EV100 üritused. Osaletakse üle-eestilistes üritustes, kaasatakse koostööpartnereid, rahvusseltse ja erinevaid kultuuri- ja haridusasutusi.
- Jätkatakse koostööd Ida-Viru Kutsehariduskeskuse infotehnoloogia tudengite praktikabaasiks olemisel, keda kaasatakse ürituste korraldamisse ja uute tehniliste võimaluste rakendamisse raamatukogus.
- Toetatakse erivajadustega inimeste koolitamist infotehnoloogia valdkonnas, korraldatakse õpitubasid, ekskursioone, individuaalõpet jm. Korraldatakse kirjanduslikke ja ajaloolisi üritusi nii raamatukogus kui väljaspool maja.
- Laiendatakse MakerLabi tegevust, soetatakse uusi tehnilisi vahendeid robotika valdkonnas.
- Luuakse soodsamad tingimused eesti keele klubi tegevuse arendamiseks. Tehakse koostööd Integratsiooni Sihtasutuse ja Eesti Keele majaga.

Koostajad: Anne Kippar, Piret Kallas, Reet Kaldur

Direktor

Allkiri /Ingrid Spitz/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Iisaku	4	18	105
Kiviõli	8	42	288
Kuremäe	1	2	0
Pagari	3	45	0
Toila	4	55	180
Voka	1	6	0
Jõhvi Keskraamatukogu	22	326,5	1500
Kohtla-Järve KRK	33	865	873
Sillamäe Raamatukogu	10	625	1320
Narva Keskraamatukogu	43	470,5	141
KOKKU	129	2455	4407

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Toila raamatukogu juhataja Lea Ranna ettekanded ERÜ maaraamatukogude sektsiooni tegevusest ERÜ aastakoosolekul ja maaraamatukogude sektsiooni teabepäeval.

Iisaku raamatukogu juhataja Hille Väljaotsa esines Kurtna raamatukogu-seltsimajas, kus tegi ülevaate oma käsitööharrastusest ja viis läbi õpitoa.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu töötaja viis läbi koolituse "Soovitusi individuaalkoolituse läbiviimiseks".

Töötajate ettekannete teemad:

- Daam eesti luuleinterjööris: Betti Alver
- Kes Te olete, Urmas Ott?
- Frida Kahlo: Mehhiko draama
- Maria Arbatova, "Minu nimi on Naine"

- Eesti - Terra incognita
- Poeetiliselt täpne sõna - Doris Kareva
- Paradoksid, fantaasia, eklstravagantsus... See on Jelena Skulskaja
- Joe Dassin, inimene, kes jäädvustas end muusika ja meie elu keskkonda

Sillamäe Raamatukogu töötaja ettekanne „Sillamäe – linn, mida polnud kaardil” Kingissepa-Jamburgi Ajalooseltsi rahvusvahelisel konverentsil «Города и районы Принаровья: социально-экономическое развитие в XX веке и в настоящее время».

Kingissepa Keskraamatukogu konverentsil „Vabatahtlikud raamatukogus“ ettekanne “Vabatahtlike panus Sillamäe Raamatukogu tegevusse”.

Raadio4 esinemine teemal „Suvi Sillamäe raamatukogus“ ja Sillamäe Raamatukogu projekti „Eestimaa päike tõuseb Ida-Virumaalt“ tutvustamine.

Sillamäe seenioride päevakeskustes ning –klubides esineti 19 temaatilise ettekandega kultuuritegelastest ja nende loomingust, rahvakalendri tähtpäevadest, kaasaegsest kirjandusest jt.

Narva Keskraamatukogu töötajate avalikud esinemised:

- direktor ja asedirektor esinesid TÜ Narva Kolledžis ettekandega „Kodulooline tegevus ja Narva Keskraamatukogus interaktiivsete tehnoloogiate kasutamine“.
- direktor ja asedirektor esinesid Raadio 4, kus tutvustati raamatukogu teenuseid ja räägiti raamatukogu arendamise võimalusi, samuti esineti ETV ja PBK uudistes.
- raamatukogu töötajad esinesid 9 korral rahvusvahelistel konverentsidel (Sankt-Peterburg, Kingisepp, Petrozavodsk).
- T. Klimina esines rahvusvahelises konverentsil „Narva vald: Ajalooarengu etapid, piirid, rahvastik“ ettekandega „Narva areng 1944 – 1991“.
- T. Klimina esines loenguga „Narva jõgi: ajaloo, piir, laevandus“ VIII Rahvusvahelisel teadus-praktilisel konverentsil „Laevanduse ajalugu“
- T. Krivolap esines loenguga „Peeter Suure nimeline merekooli ajaloo (1873-1918 a.)“.
- T. Klimina esitlus „Zinovjevi aadelkond ja Narva“ üritusel „Rahvusvahelised teaduslik – praktilised Peterburi lugemised“.
- T. Klimina ja T. Krivolap esitlused „ Venekeelne haridus Eestis. Ajalugu ja tänapäev“.
- T. Krivolap esitlus „Koostöö vabatahtlikega Narva Keskraamatukogus“ üritusel „XVI

Jamburgi raamatukogu koduloolised lugemised“

- Esitlus Skype vahendusel: T. Krivolap „Keele kohvikud kui eesti keele omandamise toetus“. Ümarlaud „Põgenike kultuuriline kohandamine ja nende integratsioon: raamatukogu projektid ja programmid“. Petrozavodsk. Tsentraliseeritud raamatukogu süsteem.
- Esitlused Skype vahendusel: J. Moisejeva „Üldkättesaadav innovatiivne labor MakerLab Narva Keskraamatukogus“, E. Marova „Projekt „Kunst raamatukokku “: noorte kunstike loomingulise tegevuse toetuse võimalus“. II. Foorum-klubi „Raamatukogu Freelife“ SP Kirovi rajooni keskraamatukogus.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2018)
Kohtla_Järve KR Ahtme HRK	<ul style="list-style-type: none"> • Soojussõlmes automaatika komplekti vahetamine • Valgustite vahetus teenindussaalides ja fuajees, kahe elektrikilbi vahetus
Narva Keskraamatukogu	<ul style="list-style-type: none"> • Ventilatsiooni süsteemi automaatika remont • Ühe kabineti kosmeetiline remont • Narva Keskraamatukogu maja fassaadi remont • NKR 4 korrus kujundati ümber ürituste korraldamise kohaks, näitusesaaliks ja Eesti keele maja õppeklassiks.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Jõhvi Keskraamatukogu	Euroopa nädala üritused „Päevaga läbi Euroopa“ Jõhvi ja Illuka koolidele	311
	„Kus hundist räägid...“ Jõhvi ja Illuka Põhikoolis	100

	Näituse“Eesti Roos“- jalgpallifännidelt lastele“ tutvustamine Jõhvi koolides	120
	Laste Jututuba 37 korda	377
	Emakeelepäeva üritused koos näitusega Jõhvi Põhikooli, Jõhvi Vene Põhikooli ja Pillerkaare lasteaiale	237
	Suvelugemise lõpupidu koos Lottega	90
	Projekt „Kunst raamatukokku“ meisterdamis- ja nukuteatri tegemise töötoad	38
	Laste meisterdamispäevad (jõulude ja kevadpühade eel, lindude pesakastide valmistamine) koos vanematega	134
	Beebikool Pandake	61
Voka raamatukogu	Kalevipoeg Ida-Virumaal.	19
Narva-Jõesuu Linnaraamatukogu	Muinasjutuhommik „Eno Raua muinasjututegelased”	24
	Kirjandushommik „ Onu Stjopa” ja Sergei Mihhalkov	16
Mäetaguse raamatukogu	Lasteraamatupäeva tähistamine,	35
	Keisri uued rõivad, Printsess herneteral lavastamine	24
Kurtna raamatukogu	Perepäev raamatukogus	75
Kiviõli raamatukogu	Virumaa viguriga lood	38
	Elas kord üks küünal” – meisterdamispäevad	92
	Heli Männi nukumajad	273
Iisaku raamatukogu	Sari „Muinasjutuga ümber maailma“: Jaapan, Filipiinid, Vietnam jt maad (11 üritust)	123
	Sari „Järjejutu minutid“ (15)	169

	Loeme Eestile sünnipäevaks ette	12
	Kohtumine lastekirjanik Jaanus Vaiksooga	44
Kohtla-Järve Keskraamatukogu	Koolivaheaegade meisterdamine	186
	Kirjanduslik hommik "Minu oma Jussike"	126
	Meistrite tuba "Ilus oled Eesti"	73
	Viktoriin "Armastatud lastekirjanik E.Uspenski"	58
	Teemahommik "Esivanemate pärand-meie kalleim aare"	50
	Meistrite tuba "Nõidadel on pidu"	85
	Muinasjutuhommikud	636
	Viktoriinid	144
	Eesti Vabariik-100	55
	Aabitsapidu "Lupsti lugema!"	54
Sillamäe Raamatukogu	Noorte loomekonkurss "Elav klassika"	165
	Noorte Debatiklubi	129
	Meistrituba "Võluliiv-joonistamine liivaga"	41
	Kirjaoskuspäev. Põnevad testid	107
	Ökotunnid gümnasistidele	205
Narva Keskraamatukogu	Loeme koos lugemiskoeraga	130
	Une-Mati lood	153
	Kartul - meie teine leib	172
	Tuttav ja tundmatu Eestimaa	67
	Animatsiooniõpituba: „Lemmiktegelaste seiklused“	19
	Järjehoidjate ajalugu	102
	Teatri aabits	89
	Minu lemmik sõber on koer	173

	Eesti meresõitjad ja meri	351
	Isetehtud diafilm	143
	Taani, Rootsi ja Norra päevad	89
	Punane pihlakas	153

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kogude komplekteerimine ja töötlemine

Toimub maakonnaraamatukogu ja KOV vahel sõlmitud rahalise lepingu alusel, kus mõlemad osapooled fikseerivad ära oma õigused ja kohustused. Samas on seal kindlalt fikseeritud raha kulutamise mõlema poole aruandlus. Ida-Viru maakonnas on lepingute süsteem hästi toiminud, arusaamatusi omavalitsustega pole olnud. Komplekteerimisosakond analüüsib järjepidevalt maaraamatukogude fondide sisulist koosseisu ja teeb ettepanekuid teavikute kustutamiseks. 2018.a on kogude korrastamisega tegelenud kõik raamatukogud. Eriti suur töö oli Kohtla-Nõmme raamatukogu fondi korrastamine, uutesse ruumidesse kolimine ja inventuuri tegemine, millele andis panuse päris suur hulk keskraamatukogu töötajaid.

Aruandlus

Kõik maakonna raamatukogud esitavad lisaks statistilisele aruandele ka sõnalise aruande, mis on aluseks maakonna koondaruande kirjutamisel. Jõhvi Keskraamatukogu paneb maakogude aruanded oma kodulehele välja.

Keskraamatukogu koostab igal aastal põhinäitajate tabelid ja saadab need ka kõigile raamatukogudele. Maakonna raamatukogutöötajate teabepäeval tehakse kokkuvõtteid eelmise aasta aruannetest.

Täiendkoolitused

Keskraamatukogu poolt läbi viidud õppepäevad on paljude maaraamatukogude jaoks ainukesed koolitused, kus osaletakse. Keskraamatukogu on püüdnud korraldada koolitusi 1 kord kuus. Jätkuvalt on headeks partneriteks tasuta koolituste pakkumisel ETKA Andras ja Tervise Arengu Instituut. Eriti hinnatud on loengud erinevate maade kirjandusest, samuti klienditeenindusest. Vajalik on raamatukogutöötajate digioskuste pidev arendamine. Head meelt teeb see, et valdavalt on maaraamatukogud rahul neile korraldatud koolitustega ning rahul on olnud ka maakonna suurte keskraamatukogude töötajad.